

**VODIČ ZA
POVRATNIKE
U REPUBLIKU
HRVATSKU**

drugo prošireno izdanje

25. svibnja 2005.

Misija OEES-a u Republici Hrvatskoj

Autor publikacije

Misija OEES-a u Republici Hrvatskoj

Izdavač

Misija OEES-a u Republici Hrvatskoj

Urednici

Misija OEES-a u Republici Hrvatskoj

Korice i priprema za tisak

Zoran Žitnik

Naklada

20 000

Tisak i uvez

Matorad

Ludinska 8, Zagreb

ISBN 953-99674-4-9

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

UDK 364.65-054.75(497.5)(036)
342.726-054.75(497.5)(036)

VODIČ za povratnike u Republiku Hrvatsku / <autor publikacije Misija OEES- a u Republici Hrvatskoj>. - Zagreb : Misija OEES-a u Republici Hrvatskoj, 2005.

ISBN 953-99674-4-9

1. Organisation for Security and Cooperation in Europe. Mission to Croatia I.
Povratnici -- Hrvatska -- Pravna regulativa -- Vodič

450418045

SADRŽAJ

Uvod	5
Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava <u>izvan</u> područja posebne državne skrbi	7
Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava i ostalih <u>na</u> područjima posebne državne skrbi	13
Povrat imovine	17
Stambeno zbrinjavanje za vlasnike oštećene privatne imovine	21
Uništavanje imovine	23
Obveza države za naknadu zbog korištenja privatne imovine	25
Prodaja imovine APN-u bez znanja i suglasnosti vlasnika	30
Obnova oštećene i uništene imovine	33
Naknada za štetu koju su prouzročile vojne i policijske snage, te za štetu nastalu terorističkim činom	35
Konvalidacija/Mirovine	39
Statusna prava/Državljanstvo	43
Organizirani povratak u Hrvatsku	48
Područja od posebne državne skrbi	52
Popis Regionalnih ureda za prognanike, povratnike i izbjeglice (RUPPI)	55
Popis ureda OESS-a	57
Popis ureda UNHCR-a	59
Popis ureda nevladinih organizacija koje pružaju pravnu pomoć povratnicima	60
Rječnik skraćenica	63
<i>Obrazac</i>	

UVOD

Štovani čitatelji,

Misija OEES-a u Republici Hrvatskoj uvidjela je potrebu za širenjem dodatnih informacija o pravnim pitanjima (građanske i upravne naravi) koji se tiču povratnika putem distribucije vodiča za povratnike.

Širenje pravovremenih i relevantnih informacija dobilo je posebno značenje nakon Regionalne ministarske konferencije u Sarajevu 31. siječnja 2005. o rješavanju izbjegličko-raseljeničkih pitanja na području Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije i Crne Gore te potpisivanja *Deklaracije* 31. siječnja 2005. kojom se ministri nadležni za pitanja izbjeglica i raseljenog stanovništva obvezuju poduzeti određene mjere u cilju osiguranja pravednog i trajnog rješenja pitanja izbjeglica i prognanika do kraja 2006.

Deklaracijom se potvrđuje pravo izbjeglica da se odluče između prava na osigurani i dostojanstven povratak i prava na lokalnu integraciju u zemlji izbjeglištva te se obvezuju države na poduzimanje nužnih državnih i upravnih mjera kako bi se omogućilo izbjeglicama ostvarivanje njihovih pojedinačnih odluka te da se pravedno riješe izbjeglička pitanja.

Namjera ove brošure je dotaknuti glavna pitanja s kojima su te skupine stanovnika suočene, s tim da podaci koji su u njoj sadržani nisu sveobuhvatni. Stoga vas potičemo da se radi daljnjeg pojašnjenja obratite lokalnim uredima državne uprave, uredima OEES-a, terenskim timovima UNHCR-a, odnosno nekoj od lokalnih nevladinih organizacija koje pružaju pravnu pomoć (informacije o brojevima telefona i adrese nalaze se na kraju brošure).

Slika 1. Predsjednik Vlade Republike Hrvatske i bivši Voditelj Misije OEES-a u Republici Hrvatskoj u posjetu povratnicima

STAMBENO ZBRINJAVANJE BIVŠIH NOSITELJA STANARSKOG PRAVA IZVAN PODRUČJA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI¹

Bio sam nositelj stanarskog prava na stanu koji se nalazi izvan područja posebne državne skrbi. Da li će mi stanarsko pravo biti vraćeno s tim da mogu otkupiti stan pod povoljnijim uvjetima iz 1990-tih godina?

Ne, stanarsko pravo vam ne može biti vraćeno niti možete dobiti naknadu za njegov gubitak.

Stanarsko pravo više ne postoji kao pravni institut u pravnom sustavu Republike Hrvatske. Zakon o najmu stanova iz 1996. ukinuo je stanarska prava te dodijelio status najmoprimca osobama koje nisu privatizirale stan iz različitih razloga.

Međutim, možete podnijeti zahtjev za stambeno zbrinjavanje izvan područja od posebne državne skrbi (PPDS). Više o tome može se saznati iz pitanja koja slijede.

Bio sam nositelj stanarskog prava na stanu koji se nalazi izvan područja od posebne državne skrbi i želio bih podnijeti zahtjev za stambeno zbrinjavanje. Tko ima pravo na stambeno zbrinjavanje, kakav je postupak, kakvi stanovi su dostupni, te hoću li moći dobiti stambeno zbrinjavanje u mjestu u kojem sam prebivao prije rata?

Pravni okvir

Zaključkom kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske u lipnju 2003. godine² i *Provedbenim planom*³ koji je uslijedio nakon toga stvoren je mehanizam za

¹ Vidi priloženu kartu područja od posebne državne skrbi

² «Narodne novine» br. 100/2003

³ Puni naziv: «Provedbeni plan stambenog zbrinjavanja povratnika koji nisu vlasnici stana ili kuće, a živjeli su u stanovima u društvenom vlasništvu na područjima RH koja su izvan područja posebne državne skrbi», 24. listopada 2003. godine

osiguravanje stambenog zbrinjavanja bivšim nositeljima stanarskog prava izvan područja od posebne državne skrbi.

Premda ti dokumenti nemaju status zakona, oni u ovom trenutku pružaju najrealniju mogućnost osiguravanja stambenog zbrinjavanja za bivše nositelje stanarskih prava u Hrvatskoj. Ti dokumenti odnose se na osobe izbjegle iz Republike Hrvatske, a koje bi se željele vratiti i ostati živjeti u Hrvatskoj, kao i na one bivše nositelje stanarskih prava koji su ta prava izgubili, a nikada nisu napustili Hrvatsku u kojoj žele i ostati.

Drugi osnovni uvjet za ovo pravo je da podnositelj zahtjeva nije vlasnik ili suvlasnik neke druge obiteljske kuće ili stana na teritoriju bivše Jugoslavije, odnosno da kuću ili stan nije prodao, poklonio ili otuđio nakon 8. listopada 1991. godine te da nije stekao pravni položaj zaštićenog najmoprimca. Moguće je podnijeti samo jedan zahtjev u ime svih članova bivšeg kućanstva.

Rok za podnošenje zahtjeva je 30. lipnja 2005. godine.

Napomena: Misija OESS-a se zajedno sa svojim međunarodnim partnerima zalaže za produženje roka kod Vlade RH. Molimo, informirajte se u nekom od relevantnih ureda.

Postupak

Zahtjevi za stambeno zbrinjavanje na popunjenom propisanom obrascu trebaju se dostaviti:

- a) osobno Regionalnom uredu za prognanike, povratnike i izbjeglice (RUPPI), hrvatskom diplomatsko-konzularnom predstavništvu⁴ ili uredu UNHCR-a ili nevladinoj organizaciji koja za UNHCR prikuplja zahtjeve,

ili

- b) preporučenom poštom šalju se Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka /Upravi za prognanike, povratnike i izbjeglice (10000

---

⁴ U vrijeme izrade ovog Vodiča, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Uprava za konzularne poslove, izrazilo je mišljenje kako hrvatski diplomatski i konzularni uredi mogu primati zahtjeve samo od hrvatskih državljana

Zagreb, Radnička cesta 22/I), odnosno hrvatskom diplomatsko-konzularnom predstavništvu.

Zahtjev mora biti na propisanom obrascu na papiru A3 formata. Međutim, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (*u daljnjem tekstu Ministarstvo*) / Uprava za prognanike, povratnike i izbjeglice (*u daljnjem tekstu Uprava*) također će zaprimati i obrađivati zahtjeve podnesene na formatu A4 ako zahtjev sadržajno odgovara propisanom obrascu i svi papiri budu spojeni, zapečaćeni te ovjereni od javnog bilježnika, odnosno ako svaki papir bude ovjeren od javnog bilježnika ili od strane nadležnog suda u Srbiji i Crne Gore te Bosni i Hercegovini.

Obrazac se nalazi na kraju vodiča.

Prateća dokumentacija koju je potrebno podnijeti sastoji se od sljedećeg:

- Preslika (fotokopija) osobnih dokumenata za punoljetne osobe, odnosno rodnog lista ili domovnice za maloljetne članove obitelji.
- Podaci odnosno dokaz o ranijem boravku u stanu nad kojim je ukinuto stanarsko pravo (ugovor/rješenje o korištenju/dodjeli stanarskog prava koji se može dobiti nakon zahtjeva podnesenog arhivi; sudska odluka o prestanku stanarskog prava, itd.) Vi trebate dati podatke o stanu koji ste koristili (adresu stana), dok će spomenute dokaze pribaviti Uprava po službenoj dužnosti. U slučaju da posjedujete neki od navedenih dokaza možete ih priložiti uz zahtjev što bi trebalo ubrzati rješavanje zahtjeva.
- Izjava u kojoj podnositelj zahtjeva izražava svoju želju da se vrati i živi u Hrvatskoj.
- Izjava da podnositelj zahtjeva ne posjeduje imovinu na teritoriju bivše SFRJ.

Napomena: Posljednje dvije izjave su sastavni dio tipskog obrasca i trebaju se ovjeriti kod javnog bilježnika odnosno, ako se podnositelj zahtjeva nalazi izvan granica RH, kod drugog nadležnog tijela - nadležni općinski sud u Srbiji i Crnoj Gori te Bosni i Hercegovini.

Javnobilježničke pristojbe

Prema Zakonu o područjima od posebne državne skrbi svi podnositelji zahtjeva oslobođeni su plaćanja javnobilježničke pristojbe. Međutim, podnositelji zahtjeva moraju platiti javnobilježničku nagradu, osim ako ne postoji dokaz o ugroženom socijalnom statusu podnositelja zahtjeva (potvrda poreznog ureda, odnosno zavoda za zapošljavanje, odnosno dokument o mirovini, i sl.)

Uzmite u obzir da nećete biti oslobođeni od plaćanja javnobilježničke nagrade ukoliko ste vlasnik imovine.

Vrsta dostupnog stambenog zbrinjavanja

Korisnici imaju na raspolaganju sljedeće opcije:

- Dobivanje u najam stana u državnom vlasništvu. Ugovor o najmu zaključuje se između Ministarstva, odnosno Uprave i korisnika stambenog zbrinjavanja i to na neodređeno vrijeme, premda postoji i mogućnost zaključivanja ugovora o najmu i na određeno vrijeme. Kao i za korisnike stambenog zbrinjavanja na područjima posebne državne skrbi, iznos najamnine odgovara takozvanoj “zaštićenoj najamnini” (1,52 kuna po m²).
- Kupnja stana po povoljnim uvjetima prema Zakonu o društveno poticajnoj stanogradnji - cijena takvih stanova manja je od tržišne, oko 60-posto od tržišne vrijednosti stana.

Napomena: Ta cijena je, međutim, daleko veća od cijene koju su plaćali bivši nositelji stanarskih prava tijekom 1990-tih prema Zakonu o prodaji stanova nad kojima su postojala stanarska prava. Kupnja stana pod uvjetima koji su povoljniji od tržišnih znači da pravo na kupnju stana iz takozvanog Programa društveno poticajne stanogradnje imaju svi financijski sposobni građani Republike Hrvatske čiji su mjesečni prihodi triput veći od mjesečne rate kredita. Kupac odmah plaća 15% od procijenjene vrijednosti stana, dok preostalih 85% kreditira banka, država i lokalna samouprava preko bankovnog kredita. Najduži rok za otplatu kredita putem rata je 30+1 godinu uz prosječnu kamatnu stopu od 4%. Također je moguće odgoditi otplatu kredita za jednu godinu.

Broj kvadratnih metara stana koji će biti dodijeljeni korisniku stambenog zbrinjavanja, kako radi najma tako i radi kupnje, utvrđuje se prema odredbama Zakona o obnovi, što znači 35 m² plus 10 m² za svakog dodatnog člana obitelji.

Mogućnost dobivanja stana u mjestu prebivališta prije rata

Prema usvojenim propisima Vlade Republike Hrvatske, većina će korisnika biti stambeno zbrinuta u mjestu njihovog prebivališta prije rata, međutim mogući su i neki izuzeci. To znači da *nema garancije* da će se stan osigurati u mjestu prebivališta prije rata. To se poglavito odnosi na općine u kojima je već izvršena raspodjela predratnih stanova, te gdje iz različitih razloga, nije planirana ili predviđena izgradnja stanova u skladu sa Zakonom o društveno poticajnoj stanogradnji. U Provedbenom planu predviđeno je da će stanovi biti osigurani “prije svega u onim područjima Republike Hrvatske (gradovima i općinama) u kojima su takve osobe prebivale, odnosno koristile stanove u društvenom vlasništvu”. Ukoliko to ne bude moguće, stanovi će se osigurati u drugim područjima Republike Hrvatske. Ukoliko korisnik s pravom na stambeno zbrinjavanje ne želi biti smješten izvan općine odnosno grada njegovog ranijeg prebivališta, on se može odlučiti da čeka dok se stambeno zbrinjavanje ne osigura u području njegovog ranijeg prebivališta.

Slika 2. Stambene zgrade POS-a u Sisku

Moram li imati hrvatsko državljanstvo da bih mogao imati pravo na stambeno zbrinjavanje?

Ne posjedovanje hrvatskog državljanstva ograničava pravo na stambeno zbrinjavanje u pogledu vrste smještaja koji korisnik može dobiti, odnosno najma ili kupnje stana. Državljanstvo je preduvjet za opciju kupnje stana, međutim **ne** i za opciju **najma stana**, tako da se mogu prijaviti svi oni koji imaju hrvatsko državljanstvo ili status stranca na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj.

Pravo na kupnju stana je međutim, prema Zakonu o društveno poticajnoj stanogradnji, ograničeno samo na hrvatske građane. Misija OESS-a zagovara proširenje ovog prava i na one koji imaju status stranca na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj, odnosno i na one koji su obnovili taj status u skladu s člankom 115. Zakona o strancima (za više informacija o članku 115. pogledajte pod poglavlje Statusna prava/državljanstvo).

STAMBENO ZBRINJAVANJE BIVŠIH NOSITELJA STANARSKOG PRAVA IZVAN PODRUČJA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI

SAŽETAK

- Stanarsko pravo ne može biti vraćeno niti možete dobiti naknadu za njegov gubitak.
- Kao bivši nositelj stanarskog prava možete podnijeti zahtjev za dobivanje stambenog zbrinjavanja izvan PPDS-a.
- Uvjeti:
  - Podnositelj ne smije biti vlasnik ili suvlasnik nekretnine na teritoriji bivše Jugoslavije, da kuću/stan nije otuđio, prodao ili poklonio nakon 8. listopada 1991 godine, i da nema status zaštićenog najmoprimca.
  - **Samo je jedan zahtjev dopušten u ime svih članova bivšeg kućanstva.**
  - **Rok za podnošenje zahtjeva je 30. lipanja 2005. godine.**
- Postupak: zahtjev za stambeno zbrinjavanje (koji se nalazi na kraju ovog vodiča) s pratećom dokumentacijom i ovjeren kod javnog bilježnika (za SCG i BiH kod nadležnog suda) treba se dostaviti osobno ili preporučenom poštom RUPPI-u, UNHCR-u, Ministarstvu, Upravi, ili hrvatskim konzulatima.
- Postoje dva modela stambenog zbrinjavanja: najam i kupnja.
  - Hrvatsko državljanstvo je preduvjet za kupnju stana, ali ne za najam.
- Većina korisnika će biti stambeno zbrinuta u mjestu njihovog prebivališta prije rata, ali moguće su i iznimke.

STAMBENO ZBRINJAVANJE BIVŠIH NOSITELJA STANARSKOG PRAVA I OSTALIH NA PODRUČJIMA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI⁵

Povratnik sam, bez useljive imovine na teritoriju bivše Jugoslavije i bivši sam nositelj stanarskog prava na stanu na području posebne državne skrbi. Želio bih se prijaviti za stambeno zbrinjavanje. Tko ima pravo na to i kakav je postupak?

Pravo na stambeno zbrinjavanje

Zakon o područjima od posebne državne skrbi predviđa da osobe odnosno članovi njihovog kućanstva imaju pravo na stambeno zbrinjavanje ako:

- nisu vlasnici ili suvlasnici⁶ neke druge useljive obiteljske kuće ili stana na teritoriju bivše Jugoslavije⁷,
- kuću ili stan nisu prodali, poklonili ili otuđili nakon 8. listopada 1991. godine i
- nisu stekli pravni položaj zaštićenog najmoprimca.

Premda nije dan prioritet bivšim nositeljima stanarskog prava u odnosu na različite skupine korisnika stambenog zbrinjavanja (privremeni korisnici imovine drugih osoba, osobe smještene u kolektivnim centrima te drugi povratnici ili naseljenici na područjima posebne državne skrbi), Vlada je izjavila kako će biti osigurana posebna sredstva za osiguravanje stanova bivšim nositeljima stanarskih prava na područjima posebne državne skrbi.

Postupak

Zahtjevi za stambeno zbrinjavanje na popunjenom propisanom obrascu trebaju se dostaviti:

⁵ Vidi priloženu kartu područja od posebne državne skrbi

⁶ Odnosno ako je suvlasnički dio u stambenom objektu manji od 35m²

⁷ Članak 38. Zakona o područjima od posebne državne skrbi

- a) osobno Regionalnom uredu za prognanike, povratnike i izbjeglice (RUPPI), hrvatskom diplomatsko-konzularnom predstavništvu ili uredu UNHCR-a ili organizaciji koja za UNHCR prikuplja zahtjeve,
ili
- b) preporučenom poštom šalju se Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka/Upravi za prognanike, povratnike i izbjeglice, 10000 Zagreb, Radnička cesta 22/I, odnosno hrvatskom diplomatsko-konzularnom predstavništvu.

Nema krajnjeg roka za podnošenje zahtjeva za stambeno zbrinjavanje na područjima posebne državne skrbi.

Prateća dokumentacija koju je potrebno podnijeti sastoji se od sljedećeg:

- Preslika (fotokopija) osobnih dokumenata za punoljetne osobe, odnosno rodnog lista ili domovnice za maloljetne članove obitelji.
- Podaci odnosno dokaz o ranijem boravku u stanu nad kojim je ukinuto stanarsko pravo (ugovor/rješenje o korištenju/dodjeli stanarskog prava koji se može dobiti nakon zahtjeva podnesenog arhivi, sudska odluka o prestanku stanarskog prava, itd.) Vi trebate dati podatke o stanu koji ste koristili (adresu stana) dok će spomenute dokaze pribaviti Uprava po službenoj dužnosti. U slučaju da posjedujete neki od navedenih dokaza možete ih priložiti uz zahtjev što bi trebalo ubrzati rješavanje zahtjeva.
- Izjava da podnositelj zahtjeva ne posjeduje imovinu na teritoriju bivše SFRJ.

Napomena: Posljednja izjava sastavni je dio tipskog obrasca i treba se ovjeriti kod javnog bilježnika odnosno, ako se podnositelj zahtjeva nalazi izvan granica RH, kod drugog nadležnog tijela - nadležni općinski sud u Srbiji i Crnoj Gori te Bosni i Hercegovini.

Obrazac se nalazi na kraju vodiča.

Dostupni oblici stambenog zbrinjavanja

Podnositelji zahtjeva mogu podnijeti zahtjev za:

- Najam obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu,
- Najam oštećene obiteljske kuće u državnom vlasništvu i dodjelu građevinskog materijala,
- Dodjelu građevinskog zemljišta u vlasništvu države i građevinskog materijala za izgradnju obiteljske kuće, odnosno,
- Dodjelu građevinskog materijala za popravak/obnovu ili izgradnju obiteljske kuće ili stana.

Slika 3. Novoizgrađena kuća u Golubiću

Moram li imati hrvatsko državljanstvo da bih imao to pravo?

Hrvatsko državljanstvo **nije preduvjet** za pravo na stambeno zbrinjavanje **na** područjima posebne državne skrbi za povratnike koji su prije rata prebivali na tim područjima⁸.

⁸ Članak 7. Zakona o područjima od posebne državne skrbi

Slika 4. Novo naselje u Gračacu

SAŽETAK

STAMBENO ZBRINJAVANJE BIVŠIH NOSITELJA STANARSKOG PRAVA I OSTALIH NA PODRUČJIMA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI

- Vi imate pravo na stambeno zbrinjavanje na PPDS-u ako niste vlasnici ili suvlasnici neke druge useljive obiteljske kuće ili stana na teritorije bivše Jugoslavije, kuću/stan niste prodali, otuđili, ili poklonili nakon 8. listopada 1991. godine i niste stekli pravni položaj zaštićenog najmoprimca.
- Moguće je nekoliko zahtjeva po jednom prijeratnom kućanstvu ako se radi o novim obiteljima.
- Postupak: zahtjevi za stambeno zbrinjavanje se trebaju dostaviti osobno na popunjenom obrascu (koji se nalazi na kraju ovog vodiča) R/UPPI-u, UNHCR-u ili hrvatskom diplomatsko-konzularnom predstavništvu ili poslati preporučenom poštom Ministarstvu/Upravi ili hrvatskom diplomatskom-konzularnom predstavništvu.
- Ne postoji rok za podnošenje zahtjeva.
- Podnositelji zahtjeva mogu podnijeti zahtjev za različite modele stambenog zbrinjavanja.
- Hrvatsko državljanstvo **nije** preduvjet za stambeno zbrinjavanje na PPDS-u za povratnike koji su prije rata živjeli na PPDS-u.

POVRAT IMOVINE

Kuća mi je zauzeta zbog čega sam prije nekoliko godina podnio zahtjev za povrat imovine, međutim ništa se nakon toga nije dogodilo. Što mogu učiniti kako bih svoju kuću što prije vratio?

1. Ako je vaša kuća zauzeta od strane privremenog korisnika koji **ima rješenje o korištenju vaše imovine**, mora se najprije osigurati alternativno stambeno rješenje za privremenog korisnika ukoliko on ima pravo na stambeno zbrinjavanje u skladu sa Zakonom o područjima od posebne državne skrbi. Trenutak iseljavanja iz vaše imovine mijenja se ovisno o modelu stambenog zbrinjavanja kojim se privremeni korisnik zbrinjava. Ako je taj korisnik dobio pravo na:

- najam obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu: korisnik se mora iseliti iz vaše imovine u roku od 15 dana od dana zaključivanja ugovora o najmu,
- najam oštećene obiteljske kuće u državnom vlasništvu i dodjelu građevinskog materijala: korisnik se mora iseliti iz vaše imovine u roku od 90 dana od dana posljednje isporuke građevinskog materijala,
- građevinsko zemljište u državnom vlasništvu i građevinski materijal za izgradnju obiteljske kuće: korisnik se mora iseliti iz vaše imovine u roku od 90 dana od dana zadnje isporuke građevinskog materijala,
- građevinski materijal za popravke, obnovu ili izgradnju obiteljske kuće ili stana: korisnik se mora iseliti iz vaše imovine u roku od 90 dana od dana zadnje isporuke građevinskog materijala.

U roku od 15 dana od dana isteka roka za iseljenje privremenog korisnika, Ured državnog odvjetnika će podnijeti tužbu za iseljenje protiv privremenog korisnika koji se nije iselio.

2. Ako je vaša kuća zauzeta od strane privremenog korisnika koji **ima rješenje o korištenju vaše imovine, ali nema pravo na stambeno zbrinjavanje** u skladu sa Zakonom o područjima od posebne državne skrbi, Ministarstvo odnosno Uprava je obvezna korisniku uputiti nalog za iseljenje u roku od 30 dana. Ako se privremeni

korisnik ne iseli u predviđenom roku, Ministarstvo će putem Državnog odvjetništva podnijeti tužbu za iseljenje korisnika.

Savjetujemo Vam da se obratite Regionalnom uredu za prognanike, povratnike i izbjeglice kako biste dobili obavijest o statusu vašeg predmeta.

3. Ako je vaša kuća zauzeta od strane ilegalnog korisnika koji **nema rješenje o korištenju vaše imovine** tada ne postoji obveza Ministarstva odnosno Uprave da sudjeluje u postupku vraćanja vaše imovine. Prema tome, vi trebate podnijeti privatnu tužbu za povrat imovine nadležnom općinskom sudu prema mjestu gdje se nalazi imovina.

Zauzeto poljoprivredno zemljište/poslovni objekti

Ako Vam je zauzeto poljoprivredno zemljište ili poslovni objekt a koje možete vratiti u posjed samo podizanjem privatne tužbe, savjetujemo vam da se obratite za pravnu pomoc NVO-ima ili odvjetniku.

Nalazim se u procesu povrata imovine a čuo sam kako je u nekim slučajevima povrata Regionalni ured za prognanike, povratnike i izbjeglice poticao vlasnike i privremene korisnike da zakluče ugovore o najmu, tako da privremeni korisnik može ostati u imovini. U slučaju zaključenja takvog ugovora, kakve su posljedice za moja buduća prava što se tiče moje imovine?

Misija OEES-a upoznata je s činjenicom da Uprava za prognanike, povratnike i izbjeglice potiče sklapanje takvih privatnih ugovora između vlasnika i korisnika u slučajevima zauzete imovine. Na području Benkovca izvjestan broj vlasnika pristao je da iznajmi svoje nekretnine sadašnjim korisnicima, a Caritas se obvezao da će plaćati najamninu dok za te korisnike ne bude osigurano stambeno zbrinjavanje. Misiji OEES-a poznato je da su vlasnici u Kninu dali pismeni pristanak na daljnji ostanak korisnika u njihovim nekretninama. Uprava za prognanike, povratnike i izbjeglice smatra takve slučajeve “riješenima”, te izdaje obrazac PP11 – Zapisnik o uvođenju u posjed vlasnika imovine. Kako se Uprava

više ne smatra nadležnim za takve slučajeve, vlasnici nekretnina o kojima je riječ moraju biti svjesni da se ne mogu oslanjati ni na kakvu pomoć od strane Uprave ako u budućnosti dođe do bilo kakvog spora u pogledu dogovora sa korisnikom, odnosno vlasnikovog stvarnog povrata imovine (primjenjuje se Zakon o najmu stanova).

Pokrenuo sam sudski postupak za povratak svoje imovine. Sud je presudio u moju korist i naredio iseljenje korisnika. U međuvremenu je korisnik podnio tužbu za naknadu uložениh sredstava u moju imovinu. Da li će ova tužba utjecati na povratak moje imovine?

Ne, tužba korisnika za sredstava uložena u imovinu ne bi trebala odgoditi iseljenje korisnika i povratak imovine. Takav stav je zauzeo Ustavni sud u svojoj odluci iz rujna 2004. nakon što su neki lokalni sudovi u svojim presudama uvjetovali povratak zauzete imovine tek nakon naknade uložениh sredstava korisniku.

Misija OEES-a zajedno sa svojim međunarodnim partnerima potiče Vladu da poduzme mjere kako bi se iznašlo rješenje za vlasnike koji se suočavaju sa zahtjevima privremenih korisnika za povrat uložениh sredstava.

Za više informacija obratite se Ministarstvu/Upravi, uredima OEES-a, UNHCR-a ili nevladinim organizacijama.

Slika 5. Član misije OEES-a savjetuje povratnika

Podnio sam dokaz Regionalnom uredu za prognanike, povratnike i izbjeglice da privremeni korisnik koji koristi moju kuću posjeduje imovinu u BiH. Zašto taj privremeni korisnik još uvijek koristi moju kuću?

Ako privremeni korisnik posjeduje u Bosni i Hercegovini imovinu u kojoj se može stanovati, a koja mu je dostupna (nije zauzeta, oštećena ili uništena), on nema pravo na stambeno zbrinjavanje u Hrvatskoj. Međutim, može imati pravo na privremeni smještaj ako Ministarstvo odnosno Uprava nema dokaz o posjedu useljive imovine. Ako je to slučaj, od takvog korisnika se neće tražiti da se iseli prije nego što mu Ministarstvo odnosno Uprava ne osigura privremeni smještaj.

Kako još nema redovite i sustavne razmjene i provjere podataka s nadležnim ministarstvom Bosne i Hercegovine, Ministarstvo je u mogućnosti provjeriti tek ograničeni broj slučajeva o kojima ima prethodna saznanja. Trenutno se Ministarstvo odnosno Uprava, još uvijek uvelike oslanja na pisane izjave podnositelja zahtjeva za stambeno zbrinjavanje odnosno privremeni smještaj o posjedovanju imovine na teritoriju bivše SFRJ (kao što je Bosna i Hercegovina).

Ukoliko imate ili možete pribaviti pouzdane dokaze o činjenicama koje tvrdite, obavijestite o tome Upravu za prognanike, povratnike i izbjeglice. Molimo vas da OEES obavijestite o ishodu.

POVRAT IMOVINE

SAŽETAK

- U slučaju da privremeni korisnik ima rješenje o korištenju vaše imovine i ako mu je utvrđeno pravo na stambeno zbrinjavanje, mora se najprije osigurati alternativno stambeno rješenje za privremenog korisnika prije nego što vi možete fizički povratiti svoju imovinu.
- Ako privremeni korisnik ima rješenje o korištenju vaše imovine, ali nema pravo na stambeno zbrinjavanje Ministarstvo/Uprava je obvezna korisniku uputiti nalog za iseljenje u roku od 30 dana.
- Ako je vaša kuća zauzeta od strane ilegalnog korisnika koji nema rješenje o korištenju vaše imovine, Vi trebati podnijeti privatnu tužbu za povrat imovine.
- Tužba privremenog korisnika za sredstva uložena u imovinu ne bi trebala odgovoriti iseljenje korisnika i povratak vaše imovine.
- Ako privremeni korisnik ima useljivu imovinu u BiH, on nema pravo na stambeno zbrinjavanje u Hrvatskoj, ali dok Vlada RH o tome nema dokaza on može imati pravo na privremeni smještaj.

STAMBENO ZBRINJAVANJE ZA VLASNIKE OŠTEĆENE PRIVATNE IMOVINE

Ušao sam u posjed svoje kuće, međutim ona je oštećena i neprikladna za stanovanje. Što mogu uraditi?

Preuzimanjem upravljanja nad vašom imovinom u skladu sa Zakonom o preuzimanju i upravljanju određenom imovinom, država je preuzela odgovornost za zaštitu vaše imovine. Ne preporučujemo vam da tražite odštetu od privremenog korisnika čak i ako smatrate da je on odgovoran za štetu jer između vas i privremenog korisnika ne postoji nikakav pravni odnos, a činjenica da je on boravio u vašoj imovini posljedica je pravnog odnosa između njega i države.

Ministarstvo je u pripremi sustavnog rješenja za devastiranu imovinu koja je vraćena u posjed vlasnicima, o čemu će se Vladi predložiti donošenje odgovarajuće odluke i to kroz vansudsku nagodbu s vlasnicima o obeštećenju u novcu ili popravak te imovine, uključujući materijalnu i kaznenu odgovornost za počinitelje.

U skladu s tim:

- Vi se trebate pismeno zatražiti popravak devastirane imovine od Uprave za prognanike, povratnik i izbjeglice odnosno da podnesete zahtjev za stambeno zbrinjavanje. Važno je da pri preuzimanju svoje imovine inzistirate da se u obrazac PP11 (koji se popunjava prilikom povratka imovine i kojeg potpisuje vlasnik) budu navedene **sve štete** na imovini.

U slučaju da ste već ranije potpisali obrazac PP11 također imate pravo zatražiti popravak devastirane imovine, a obim devastacije će se utvrđivati kod izrade upute za sanaciju.

- Ako je šteta veća od iznosa pomoći koja je na raspolaganju prema gore spomenutoj odluci Vlade, a vi želite tražiti naknadu za štetu, možete pokrenuti sudski spor protiv države radi naknade štete. Trebate imati na umu da u slučaju pokretanja sudskog spora možete zbog imovinskog stanja i na svoj prijedlog, biti oslobođeni plaćanja sudskih pristojbi ali ne i plaćanja sudskih troškova.

SAŽETAK

STAMBENO ZBRINJAVANJE ZA VLASNIKE OŠTEĆENE PRIVATNE IMOVINE

- Ako je vaša imovina oštećena od strane privremenog korisnika trebate podnijeti zahtjev za popravak devastirane imovine odnosno podnijeti zahtjev za stambeno zbrinjavanje kod RUPPI-a (u obliku građevinskog materijala).
- Prilikom povrata imovine trebate inzistirati da u PP11 obrascu budu navedene sve štete na vraćenoj imovini.
- Ako je šteta veća od iznosa pomoći, a vi želite tražiti naknadu za štetu, možete pokrenuti sudski spor protiv države radi naknade štete.
- Ministarstvo će predložiti Vladi donošenje odgovarajuće odluke kojom bi se problem devastirane imovine trebao riješiti.

UNIŠTAVANJE IMOVINE

Kako mogu spriječiti privremenog korisnika moje kuće da odnese namještaj i ugrađene dijelove pokućstva?

Prije iseljenja privremenog korisnika Regionalni ured za prognanike, povratnike i izbjeglice trebao bi upozoriti korisnika da ne smije odnijeti ili oštetiti ugrađene dijelove pokućstva i instalacije. Regionalni ured za prognanike, povratnike i izbjeglice također upozorava privremenog korisnika kako će se prema Zakonu o područjima od posebne državne skrbi smatrati odgovornim za štete koje je on počinio na ugrađenim dijelovima pokućstva i instalacijama, te da u tom slučaju Državni odvjetnik može protiv njega pokrenuti postupak radi naknade takvih šteta.

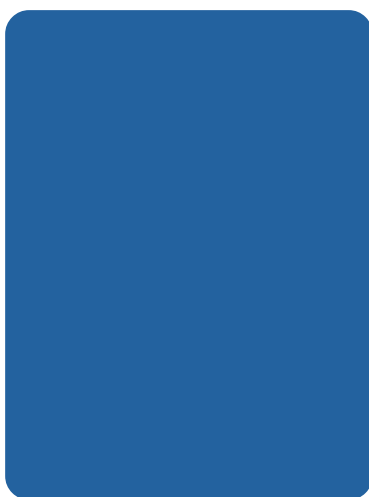
Ako se dogodi pljačka i uništavanje imovine, treba odmah pozvati policiju i zahtijevati sprječavanje daljnjeg oštećivanja i odnošenja pokućstva. Također treba obavijestiti Regionalni ured za prognanike, povratnike i izbjeglice. U slučaju “krađe” ili “uništenja i oštećenja tuđe stvari” (vidi dolje), policija je dužna započeti istragu i podnijeti kaznenu prijavu Uredu državnog odvjetnika. Nadalje, od policije se može tražiti pokretanje sudskog postupka radi osiguranja dokaza. Ta radnja može odvratiti privremenog korisnika od daljnjeg demoliranja kuće. Od policije se također može tražiti pokretanje prekršajnog postupaka zbog remećenja javnog reda i mira. Ako policija odbije izvršiti vaš zahtjev, možete na temelju članka 6. Zakona o policiji pokrenuti stegovni postupak protiv odgovornog policijskog službenika.

Napomena: Privremeni korisnik mora ostaviti u kući sve ugrađeno pokućstvo čak i ako ga je sam ugradio, budući da ono, jednom kad je ugrađeno, zakonski postaje sastavni dio kuće i imovina vlasnika kuće. U takvo pokućstvo spadaju vrata, prozori, pipe, sanitarne školjke, umivaonici, bojleri, strujomjeri, i sl. Njihovim uklanjanjem privremeni korisnik čini “uništenje i oštećenje tuđe stvari” što predstavlja kazneno djelo. Odošenje pokretnih predmeta (primjerice namještaja) koji pripadaju vlasniku smatra se “krađom”.

Ušao sam u posjed kuće, ali ona je bila opljačkana. Kako to mogu ispraviti?

Vidi pod “Stambeno zbrinjavanje vlasnika oštećene imovine” (strana 16).

Slika 6. Uništena imovina

SAŽETAK

UNIŠTAVANJE IMOVINE

- Prije iseljenja privremenog korisnika RUPPI bi upozoriti korisnika da ne smije odnijeti ili oštetiti dijelove kuće.
- Ako se dogodi pljačka i uništavanje imovine treba odmah pozvati policiju i zahtijevati sprječavanje daljnjeg oštećivanja i odnošenje pokućstva.
- Policija je dužna započeti istragu i podnijeti kaznenu prijavu Uredu državnog odvjetnika odnosno pokrenuti prekršajni postupak zbog remećenja javnog reda i mira.

OBVEZA DRŽAVE ZA NAKNADU ZBOG KORIŠTENJA PRIVATNE IMOVINE

Imaju li vlasnici zauzete imovine pravo na naknadu za razdoblje u kojem je njihova imovina bila pod upravom države i u kojem je bila dodijeljena trećim osobama na korištenje?

Izmjene i dopune Zakona o područjima od posebne državne skrbi iz srpnja 2002. godine⁹ predviđaju isplate naknade štete za ograničeni vremenski period. Te izmjene odnose se na razdoblje **nakon 30. listopada 2002.** odnosno **31. prosinca 2002.** i na isplatu naknade štete koju država mora isplatiti zato što zauzetu imovinu nije vratila nakon tih datuma. Izrađen je obrazac nazvan “Nagodba” kako bi se olakšale isplate naknade štete u skladu sa Zakonom o područjima od posebne državne skrbi, u kojem se predviđa naknada od 7 HRK po četvornom metru stambene površine. Vlasnik koji potpiše “Nagodbu” ne odriče se svog ustavnog prava na naknadu štete za razdoblje koje nije obuhvaćeno “Nagodbom”.

Kako mogu dobiti naknadu?

Naknadu možete zatražiti prema Zakonu o područjima od posebne državne skrbi za razdoblje od 1. studenog 2002. godine do dana fizičkog povratka vaše imovine tako što ćete zatražiti naknadu preko nadležnog Regionalnog ureda za prognanike, povratnike i izbjeglice, nakon čega ćete poštom dobiti “Nagodbu” koju trebate potpisati i vratiti natrag Ministarstvu odnosno Upravi.

- Ako ste zatražili povrat svoje imovine **prije 1. kolovoza 2002. godine**, a imovina vam nije vraćena u posjed **do 30. listopada 2002. godine**, imate pravo na naknadu za razdoblje koje počinje **od 1. studenog 2002.** do datuma kada vam je imovina bila fizički vraćena.

⁹ Članak 27, paragraf 4

- Ako ste povrat svoje imovine tražili **nakon 1. kolovoza 2002.**, a ona vam nije bila vraćena u posjed **do 31. prosinca 2002.** imate pravo na naknadu za razdoblje koje počinje **od 1. siječnja 2003. godine** do fizičkog povrata vaše imovine.

Ako niste tražili naknadu, a imovina vam je još uvijek zauzeta, prije datuma povrata imovine, još uvijek možete podnijeti svoj zahtjev za naknadu za razdoblje od 1. siječnja 2003. do datuma fizičkog povrata imovine.

Slika 7. Pružanje pomoći povratnici

Da li mogu dobiti naknadu za cijelo razdoblje unutar kojeg je moja imovina dana drugoj osobi na korištenje?

Ustav Republike Hrvatske i Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima predviđaju da vlasnička prava mogu biti ograničena zakonom, odnosno preuzeta u interesu Republike Hrvatske, međutim u takvom slučaju vlasnik ima pravo na naknadu¹⁰. Vlasnici koji žele tražiti naknadu od države zato što im je imovina bila oduzeta 1995. godine ili kasnije i dodijeljena privremenom korisniku mogu

¹⁰ Ustav RH, članak 50; Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, članak 33

pokrenuti individualne parnice. Zahtjev za naknadu štete obuhvaćat će razdoblje koje započinje datumom izdavanja rješenja o privremenom preuzimanju i upravljanju imovinom **do 30. listopada** odnosno **31. prosinca 2002.**

Prije samog pokretanja parnice protiv Republike Hrvatske, prema izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku **dužni ste obratiti se nadležnom državnom odvjetništvu sa zahtjevom za mirno rješenje spora.** Ako vaš zahtjev za mirno rješenje spora ne bude prihvaćen ili se o njemu ne bude rješavalo u roku od tri mjeseca od podnošenja zahtjeva, možete podnijeti tužbu nadležnom sudu.

Ipak, morate imati na umu da sud može takve zahtjeve odbiti zbog nastupanja zastare odnosno proteka rokova unutar kojih se može zahtijevati naknada štete (5 godina od nastanka štete odnosno 3 godine od saznanja za nastanak štete). U slučaju da izgubite spor, snosit ćete sve troškove sudskog postupka.

◇ **Od Ministarstva/Uprave dobio sam obrazac za “Nagodbu” na ime naknade. Trebam li ga potpisati ako se ne slažem s Točkom 4, paragraf 2 (“Vlasnik prihvaća ovu naknadu i odriče se svog prava na traženje kamate ili bilo koje druge štete na temelju naknade za štetu iz paragrafa 1 ove Točke zbog svoje nemogućnosti da vrati svoj stambeni objekt i dužan je povući tužbu ako je istu podnio.”)?**

Potpisivanjem “Nagodbe” vi se kao vlasnik odričete samo prava na traženje druge (dodatne) naknade za razdoblje obuhvaćeno «Nagodbom» (od 1. studenog 2002. odnosno 1. siječnja 2003. do datuma fizičkog povratka).

Naime, ta točka “Nagodbe” ni na koji način ne ograničava pravo vlasnika da putem suda traži isplatu naknade štete prema Ustavu RH i Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima za razdoblje od dana dodjele njegove kuće na privremeno korištenje 1995. godine ili nakon toga pa sve do dana početka isplate naknade od strane Republike Hrvatske tj. do 1. studenog 2002. odnosno 1. siječnja 2003. godine. (Za pitanje zastare i sudskih troškova vidi gore).

Sudjelovao sam u anketi koju je provela Uprava za prognanike, povratnike i izbjeglice, međutim izjavio sam da ne želim primiti naknadu za razdoblje između 1. studenog 2002. / 1. siječnja 2003. godine i datuma fizičkog povratka imovine. Mogu li ipak tražiti naknadu?

Da. Čak i ako ste izjavili da ne želite primiti naknadu za razdoblje između 1. studenog 2002./1. siječnja 2003. godine i fizičkog povratka vaše imovine vi ne gubite pravo na naknadu i možete podnijeti zahtjev ukoliko vam imovina u međuvremenu nije vraćena u posjed. Obratite se Regionalnom uredu za prognanike, povratnike i izbjeglice.

Da li je prije potpisivanja “Nagodbe” potrebno pribaviti punomoć svih suvlasnika?

Da, punomoć je potrebno dostaviti, osim ako svi suvlasnici osobno ne potpišu “Nagodbu”. Ministarstvo odnosno Uprava može predložiti da jedan suvlasnik prima isplate u ime svih suvlasnika. Molimo vas, imajte na umu da se od 1. prosinca 2003. godine punomoć može dati samo odvjetniku, suradniku odnosno krvnom srodniku prvog reda, bratu, sestri ili supružniku¹¹.

Kakva je razlika između primanja naknade i najma kuće Ministarstvu mora turizma, prometa i razvitka?

S pravnoga gledišta u nastavku ćemo objasniti osnovne razlike:

Naknada

Država je obvezna isplatiti naknadu zbog stavljanje privatne imovine pod privremeno državno upravljanje bez pristanka vlasnika na to. Ustav Republike Hrvatske predviđa takvu mogućnost ako je ona u interesu države, međutim samo uz “naknadu vlasniku koja je jednaka tržišnoj vrijednosti imovine”¹². Međutim, odredba o naknadi u Zakonu o područjima od posebne državne skrbi¹³ odnosi

¹¹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, članak 45

¹² Članak 50

¹³ Članak 27, paragraf 4

se samo na razdoblje nakon 30. listopada/31. prosinca 2002. godine i činjenicu da država nije fizički vratila imovinu nakon tih datuma.

Najam

Ugovor o najmu predstavlja ugovor između dvije strane pod uvjetima utvrđenim pristankom objiju strana (trajanje korištenja, iznos najamnine, i sl.). Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka do sada nije sklopilo niti jedan ugovor o najmu s vlasnicima kuća. Vlasnici trebaju uzeti u obzir da bi se tako ostvarene najmnine mogle smatrati oporezivim prihodom.

OBVEZA DRŽAVE ZA NADOKNADU ZBOG KORIŠTENJA PRIVATNE IMOVINE

- Imate pravo na naknadu za korištenje privatne imovine za ograničen vremenski period od 30. listopada 2002. ili 31. prosinca 2002. do fizičkog povrata imovine:
  - o Država je obvezna platiti naknadu.
  - o Trebate potpisati 'Nagodbu'. Time se ne odričete svog ustavnog prava da zatražite naknadu štete za razdoblje koje nije obuhvaćeno "Nagodbom".
- Ako niste zatražili naknadu prije datuma povratka vaše imovine, a imovina vam je još zauzeta, još uvijek možete podnijeti svoj zahtjev za naknadu za razdoblje od 1. siječnja 2003. do datuma fizičkog povrata imovine.
- Ako hoćete dobiti naknadu za cijelo razdoblje u kojem je vaša imovina dana drugoj sobi na korištenje morate pokrenuti individualnu parnicu protiv RH.

SAŽETAK

PRODAJA IMOVINE APN-U BEZ ZNANJA I SUGLASNOSTI VLASNIKA

Kuća mi je prodana APN-u bez mog znanja i suglasnosti a na temelju falsificirane punomoći. Što moram napraviti da vratim kuću?

Ako vam je kuća prodana APN-u preko posrednika a na temelju lažne/ falsificirane punomoći imate pravo podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske tj. APN-a i zahtijevati poništenje ugovora za što ne postoji rok zastare. Istovremeno možete tužiti i posrednika koji je prodao kuću na temelju lažne punomoći.

Postupak za pokretanje parnice protiv RH

Imajte na umu da ste prije samog pokretanja parnice protiv Republike Hrvatske **dužni obratiti se nadležnom državnom odvjetništvu sa zahtjevom za mirno rješenje spora**¹⁴. Ako vaš zahtjev za mirno rješenje spora ne bude prihvaćen ili se o njemu ne bude rješavalo u roku od tri mjeseca od podnošenja zahtjeva, možete podnijeti tužbu nadležnom sudu. U sporovima koji se vode protiv Republike Hrvatske nadležan je sud na čijem području tužitelj ima prebivalište. Ako tužitelj nema prebivalište u Republici Hrvatskoj nadležan je sud u Zagrebu.

Dokumente koji su vam potrebni za pokretanje postupka (kopiju ugovora o kupoprodaji, kopiju ovjerene lažne punomoći) možete podići u zemljišno-knjižnom odjelu pri općinskom sudu na čijem se području nalazi vaša imovina.

U slučaju kad namjeravate pokrenuti spor preko punomoćnika, uzmite u obzir da se od 1. prosinca 2003. godine punomoć može dati samo odvjetniku, suradniku odnosno krvnom srodniku prvog reda, bratu, sestri ili supružniku¹⁵.

U slučaju pokretanja sudskog spora na vaš prijedlog možete zbog svog imovinskog stanja biti oslobođeni plaćanja sudskih pristojbi ali ne i plaćanja sudskih troškova.

¹⁴ Prema izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku

¹⁵ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, članak 45

Kuća mi je prodana APN-u bez mog znanja i suglasnosti, a na temelju lažne punomoći. U međuvremenu kuća je prodana trećim osobama koje se trenutno nalaze u kući. Što moram napraviti da vratim kuću?

Ako vam je kuća prodana APN-u bez vašeg znanja i suglasnosti preko posrednika, a na temelju lažne punomoći, imate pravo podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske odnosno APN-a za poništenje ugovora a istovremeno možete podnijeti tužbu protiv posrednika. Za detaljne informacije pogledajte prethodno pitanje.

Ako je vaša kuća u međuvremenu prodana trećim osobama koje se trenutno nalaze u kući, budući da treće osobe nisu znale da je APN kupio kuću na osnovi lažne punomoći stekle su vlasništvo nad vašom imovinom u dobroj vjeri. To znači da ćete vi imati pravo samo na naknadu pretrpljene štete od države odnosno APN-a, ali kuća vam neće biti vraćena (Ako u sudskom procesu možete dokazati da su treće osobe znale za lažnu punomoć, postoji mogućnost da vam kuća bude vraćena).

Prodao sam kuću APN-u na temelju punomoći, ali mi punomoćnik nije isplatio cijeli iznos koji je naveden u ugovoru o kupoprodaji. Kako mogu doći do svog novca?

Ako ste prodali kuću APN-u na temelju ovjerene punomoći, a punomoćnik vam nije isplatio cijeli ugovoreni iznos umanjen za realni iznos provizije tad možete podnijeti tužbu protiv punomoćnika zbog naknade štete. U ovom slučaju nemate osnove tužiti Republiku Hrvatsku odnosno APN jer je kuća prodana na osnovu valjane punomoći te je s te strane ugovor o kupoprodaji ispunjen. Jedina strana koja nije ispunila svoju obvezu i time prekršila uvjete punomoći je vaš punomoćnik.

Čuo sam kako su deseci kuća u vlasništvu hrvatskih Srba prodani APN-u bez znanja vlasnika. Kako mogu provjeriti je li i moja kuća prodana na taj način?

Kako bi došli do informacija je li vaša kuća prodana APN-u bez vašeg znanja, trebate se obratiti ili zemljišno-knjižnom odjelu općinskog suda na čijem se

području nalazi vaša imovina ili APN-u (prema uputi od strane Državnog odvjetništva APN nije ovlašten davati nikakve informacije i izdavati dokumente).

Ako se nalazite izvan Republike Hrvatske i želite doći do informacija preko punomoćnika, trebate znati da APN trenutno priznaje samo one punomoći koje su ovjerene kod općinskog suda u Šidu, Novom Sadu, općinskim sudovima u Beogradu te hrvatskom diplomatsko-konzularnom predstavništvu u Beogradu. Za Bosnu i Hercegovinu, APN priznaje punomoći ovjerene samo na općinskom sudu u prijedoru te hrvatskom diplomatsko-konzularnom predstavništvu (molimo vas, obratite se APN-u za novije informacije).

SAŽETAK

PRODAJA IMOVINE APN-U BEZ ZNANJA I SUGLASNOSTI VLASNIKA

- Ako vam je kuća prodana APN-u preko posrednika na temelju falsificirane punomoći imate pravo podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske tj. APN-a i posrednika, kojom ćete zahtijevati poništenje ugovora.
- **Važno:** Prije samog pokretanja parnice protiv RH, dužni ste obratiti se nadležnom državnom odvjetništvu sa zahtjevom za mirno rješenje spora. Ako vaš zahtjev ne bude prihvaćen ili se ne riješi za 3 mjeseca, možete podnijeti tužbu protiv RH.
  - o Na vaš prijedlog možete biti oslobođeni plaćanja sudskih pristojbi zbog imovinskog stanja, ali ne i oslobođeni sudskih troškova.
- Ako vam je kuća prodana APN-u bez vašeg znanja i suglasnosti preko posrednika na temelju lažne punomoći i u međuvremenu prodana trećim osobama koje nisu znale za lažnu punomoć one su stekle vlasništvo nad vašom imovinom u dobroj vjeri i ne možete povratiti svoju imovinu, ali imate pravo na naknadu štete.
- Ako ste prodali kuću APN-u na temelju ovjerene punomoći, a punomoćnik vam nije isplatio cijeli ugovoreni iznos, možete podnijeti tužbu protiv punomoćnika.
- Kako bi došli do informacija je li vaša kuća prodana APN-u bez vašeg znanja, trebate se obratiti zemljišno-knjižnom odjelu općinskog suda na čijem se području nalazi vaša imovina.

OBNOVA OŠTEĆENE I UNIŠTENE IMOVINE

Moja kuća bila je oštećena/uništena za vrijeme rata, a ja još nisam podnio zahtjev za obnovu. Mogu li je još uvijek zatražiti?

Ne možete. Rok za podnošenje zahtjeva za obnovu istekao je 30. rujna 2004. godine. Vi možete podnijeti zahtjev za stambeno zbrinjavanje kroz:

- Dodjelu građevinskog materijala za popravljavanje/obnovu, ukoliko na području Republike Hrvatske nemate u vlasništvu/suvlasništvu drugi useljiv objekt, ili ako isti niste prodali, darovali, ili na bilo koji način otuđili nakon 8. listopada 1991. godine, odnosno ako niste stekli pravni položaj zaštićenog najmoprimca¹⁶. Vi možete ostvariti pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom građevinskog materijala za obnovu, ukoliko ćete se na adresu predmetnog objekta nastaniti i živjeti u istom.
Napominjemo da se, pod navedenim uvjetima, isporuka građevinskog materijala utvrđuje prema broju članova obitelji tj. $35 \text{ m}^2 + 10 \text{ m}^2$ po osobi.
- Davanjem u najam obiteljske kuće ili stana kod RUPPI-a ako vam je imovina potpuno uništena.

Za sve daljnje informacije u vezi podnošenja zahtjeva i postupka dodjele građevinskog materijala, upućujemo vas na R/UPPI.

Moja kuća bila je tijekom rata oštećena/uništena i nije obnavljana. Ima li država pravo ukloniti oštećenu imovinu?

Država ima pravo ukloniti nekretninu bez pristanka vlasnika **samo** ako oštećena nekretnina predstavlja opasnost po javnu sigurnost i zdravlje. U tom slučaju od vlasnika bi se moglo tražiti plaćanje troškova uklanjanja. Ako oštećena nekretnina

¹⁶ Prema Zakonu o područjima posebne državne skrbi «Narodne Novine» broj 26/03- pročišćen tekst

ne predstavlja nikakvu konkretnu opasnost, država je ne smije ukloniti bez pristanka vlasnika. Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo prijašnje vlade pokrenulo je u proljeće 2003. godine inicijativu za “obnovu i saniranje područja duž glavnih turističkih cesta” u koju su bili uključeni i planovi za uklanjanje oštećenih nekretnina.

Pripremljeni su Upitnici za vlasnike oštećenih nekretnina i njihovo distribuiranje započeto je preko Srpskog demokratskog foruma. Međutim, koliko je Misiji OESS-a poznato, odaziv vlasnika na tu inicijativu nije bio naročito brojan, tako da nije došlo do značajnih aktivnosti uklanjanja.

Slika 8. Obnovljena kuća

SAŽETAK

OBNOVA OŠTEĆENE I UNIŠTENE IMOVINE

- Rok za podnošenje zahtjeva za obnovu je istekao 30. rujna 2004.
- Ako niste podnijeli zahtjev za obnovu u roku možete zatražiti stambeno zbrinjavanje i podnijeti odgovarajući zahtjev na PPDS-u:
  - o stambeno zbrinjavanje kroz dodjelu građevinskog materijala za popravljanje/obnovu ili
  - o najam obiteljske kuće ili stana.

NAKNADA ZA ŠTETU KOJU SU PROUZROČILE VOJNE I POLICIJSKE SNAGE, TE ZA ŠTETU NASTALU TERORISTIČKIM ČINOM

Kako zakoni o naknadi štete doneseni u srpnju 2003. godine, utječu na već postojeće parnice vezane uz štete uzrokovane terorističkim aktima te djelovanjem vojnih ili policijskih snaga?

Tri zakona koja su stupila na snagu 1. kolovoza 2003. godine odnose se na opseg odgovornosti Vlade Republike Hrvatske za štete povezane s oružanim sukobom koje su nanesene pojedincima, te na štetu za koju Republika Hrvatska odgovara na temelju pravnog sljedništva bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

- Osobe koje nisu pokrenule parnicu radi naknade štete uzrokovane terorističkim aktima (ako se šteta dogodila prije veljače 1996.), odnosno štete koju su prouzročile vojne odnosno policijske snage (ako se šteta dogodila prije studenog 1999.) prema novim zakonima to neće moći učiniti budući je nastupila zastara.
- Osobe koje su pokrenule parnicu i čiji je tužbeni zahtjev sud odbacio u skladu s gornjim zakonima imaju pravo podnijeti zahtjev za obnovu. Rok od 30. rujna 2004. ne odnosi se na tu kategoriju korisnika.
- Zakon o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija ograničava naknade na štete nastale uslijed smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja, te time znatno ograničava odgovornost države za štete počinjene terorističkim djelovanjem u odnosu na zakonske odredbe koje su važile do 1996.

Štete na imovini, koje vjerojatno sačinjavaju većinu predmeta, više nisu obuhvaćene novim zakonima, pa sud takve zahtjeve odbacuje. Kako Zakon o

šteti nastaloj uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija predviđa da će se materijalne štete nadoknađivati prema Zakonu o obnovi, oštećenici će takve odbačene predmete morati proslijediti Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka kako bi ih nadležni Uredi državne uprave u županijama, Uredi za prostorno planiranje, stambena komunalna pitanja, izgradnju i zaštitu okoliša te Odjeli za obnovu mogli riješiti. Nažalost, uvjeti iz Zakona o obnovi isključuju svu imovinu koja nije za stanovanje (poslovni prostori, vikendice, staje i sl.), što znači da određen broj oštećenika čija imovina ne ispunjava uvjete propisane Zakonom o obnovi više neće imati na raspolaganju nikakav pravni lijek.

Moja kuća je u listopadu 1991.g. oštećena u eksploziji naprave koju su podmetnule nepoznate osobe, koje nikada nisu pronađene. Nikada nisam podnio tužbu protiv Republike Hrvatske radi naknade štete niti zahtjev za obnovu. Koja prava danas imam?

Budući je u Vašem slučaju nastupila zastara, više ne možete podnijeti tužbu sudu, no imate pravo podnijeti zahtjev za obnovu nadležnom Uredu državne uprave u županiji u kojoj se kuća nalazi, kako bi se vaš zahtjev riješio u skladu sa Zakonom o obnovi.

U svibnju 1996.g. ozlijeđena sam u eksploziji minsko-eksplozivnog sredstva koje je bilo podstavljeno u dvorištu moje kuće od strane nepoznatog počinitelja. Policija je istraživala slučaj, no počinitelj nije pronađen. Mogu li danas podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske radi naknade štete?

Budući u vrijeme nesreće nije postojao propis koji je regulirao odgovornost Republike Hrvatske za ovu vrstu štete te je Zakon o šteti nastaloj uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija stupio na snagu u kolovozu 2003.g, u Vašem slučaju još nije došlo do zastare te možete pokrenuti sudski postupak radi naknade štete. No, prije nego uputite tužbu sudu (nadležan je općinski sud na čijem području imate prebivalište kao i sud gdje je počinjena štetna radnja te i sud gdje je nastala šteta) potrebno je nadležnom državnom odvjetništvu uputiti zahtjev za mirnim rješanjem spora. Ukoliko vaše zahtjev bude odbijen ili o njemu ne bude odlučeno u roku od tri mjeseca, možete podnijeti tužbu nadležnom sudu.

Slika 9. Minirana kuća

Tužba sudu protiv Republike Hrvatske radi naknade štete na obiteljskoj trgovini, koja je uzrokovana terorističkim aktom, podnio sam još 1994.g. Održano je nekoliko ročišta, no presuda nije donesena. Postupak je obustavljen 1996.g. Zahtjev za obnovu sam podnio 1997.g. te sam bio odbijen budući se radi o poslovnom prostoru koji prema Zakonu o obnovi nije predmet obnove. Nakon donošenja Zakona o šteti nastaloj uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija sudski postupak je nastavljen i općinski sud je odbacio moj tužbeni zahtjev proglašivši se nenadležnim te me uputio da svoja potraživanja ostvarim u upravnom postupku prema Zakonu o obnovi. Što mi je dalje činiti?

Misija u ovom slučaju preporuča da ponovo podnesete zahtjev za obnovu nadležnom tijelu, te da uputite i žalbu višem sudu protiv presude općinskog suda, a u smjeru iscrpljivanja domaćih pravnih lijekova te ostvarivanja procesnih uvjeta kako bi se slučaj mogao uputiti Ustavnom sudu i Europskom sudu za ljudska prava.

Zakon o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od pripadnika oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata sužava definiciju štete sadržanu prije 1996.g u Zakonu o obveznim odnosima. i na taj način također ograničava odgovornost države za štete koje je prouzročila hrvatska vojska, odnosno policija, u smislu da država nije odgovorna za naknadu štete za koju se pretpostavlja da ima narav ratne štete (ratna šteta je ona koja je uzrokovana u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996. te ako je uzrokovana za

vrijeme i na prostoru odvijanja vojnih akcija, ako je od izravne i konkretne vojne koristi s obzirom na vrijeme i mjesto izvršenja u izravnoj i neposrednoj funkciji vojnih operacija, ili ako je po svojim učincima, te konkretnim okolnostima vremena i mjesta počinjenja štetne radnje, izravno izazvana ratnim stanjem i neposredno se nadovezuje na ratne operacije). U sudskom postupku je uvijek dopušteno dokazivati suprotno.

Moj otac je ranjen od strane pripadnika hrvatske vojske za vrijeme odvijanja vojno redarstvene akcije «Oluja» na području vojnih operacija. Znači li to da se ta šteta unaprijed smatra ratnom štetom i da ne postoji pravo na naknadu štete?

Ova vrsta štete se smatra ratnom ukoliko se ne dokaže suprotno, što znači da treba dokazati da šteta nije bila od izravne i konkretne vojne koristi niti u neposrednoj funkciji vojnih operacija te da nije bila izravno izazvana ratnim stanjem ili vezana uz ratne operacije.

NAKNADA ZA ŠTETU KOJU SU PROUZROČILE VOJNE I POLICIJSKE SNAGE, TE ZA ŠTETU NASTALU TERORISTIČKIM ČINOM

SAŽETAK

- Ukoliko niste pokrenuli parnicu radi naknade štete uzrokovane terorističkim aktima (šteta koja se dogodila prije veljače 1996.) ili štete koju su prouzročile vojne ili policijske snage (šteta koja se dogodila prije studenog 1999.) neće to više moći učiniti - nastupila je zastara. Možete podnijeti zahtjev za obnovu.
- Ukoliko ste pokrenuli parnicu radi naknade materijalne štete i čiji je tužbeni zahtjev sud odbacio imate pravo podnijeti zahtjev za obnovu.
- Za tjelesne povrede možete pokrenuti sudski postupak radi naknade štete no morate prvo uputiti zahtjev za mirnim rješenjem spora državnom odvjetništvu.

KONVALIDACIJA/MIROVINE

Za vrijeme rata radio sam u osnovnoj školi (ili drugoj instituciji) u Republici Srpske Krajine. Da li je moguće da mi se tako ostvareni radni staž prizna i upiše u radnu knjižicu?

Vladinom Uredbom iz travnja 1998. utvrđen je rok za konvalidaciju mirovina i radnog staža **koji je istekao 10. travnja 1999.** Ukoliko niste podnijeli zahtjev u navedenom roku, trenutno nemate mogućnost tražiti priznavanje radnog staža. Ipak, međunarodna zajednica pregovara s hrvatskom Vladom o ponovnom otvaranju roka za konvalidaciju.

Za više informacija obratite se uredima OEES-a.

Podnio sam zahtjev za konvalidaciju radnog staža ali mi je zahtjev odbijen zbog neispunjavanja uvjeta kvalificiranog svjedoka/stalnog prebivališta? Da li postoji mogućnost da mi se ipak prizna radni staž te koje postupke moram poduzeti?

Uvjet kvalificiranog svjedoka

Kao podnositelj zahtjeva za konvalidaciju staž možete dokazivati i izjavama svjedoka. Međutim, važno je naglasiti kako same izjave svjedoka ne mogu biti jedini i isključivi dokaz o ostvarenom stažu osiguranja. Izjave svjedoka mogu poslužiti kao dokazno sredstvo u slučajevima kada postoje i drugi pisani dokazi (prijave osiguranja, radna knjižica)¹⁷. Kako Zakon o općem upravnom postupku predviđa da svjedok može biti svaka osoba koja može svjedočiti o određenim činjenicama, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva/Uprava za mirovinsko i invalidskom osiguranje napominje kako je uvjet “kvalificiranog

¹⁷ U skladu s odredbama Zakona o konvalidaciji i Uredbe za provođenje Zakona o konvalidaciji za upravno područje rada, zapošljavanja, mirovinskog i invalidskog osiguranja, doplatka za djecu, socijalne skrbi i zaštite vojnih i civilnih invalida rata

svjedoka” napušten te kako se kao svjedok može pojaviti svaka osoba koja može posvjedočiti o činjenicama koje se utvrđuju.

Molimo vas prijavite OESS-u bilo kakve probleme u ovom pogledu.

Uvjet stalnog prebivališta

Prema Vladinoj Uredbi iz travnja 1998. konvalidacija je dopuštena samo osobama sa stalnim prebivalištem u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo unutarnjih poslova ukinulo je prebivalište određenom broju stanovnika koji su prebivali u Republici Hrvatskoj prije izbijanja sukoba a što je moglo imati za posljedicu da podnositelj zahtijeva ne zadovoljava uvjete za konvalidaciju. Za daljnje postupanje vidi pod statusna prava.

Molimo Vas da prijavite OESS-u bilo kakve probleme u ovom pogledu.

Ukoliko se vam je zahtjev odbijen zbog neispunjavanja uvjeta kvalificiranog svjedoka ili uvjeta prebivališta, a u međuvremenu možete predočiti nove činjenice i dokaze koji bi, da su bili poznati u ranijem postupku, doveli do drugačijeg rješenja, savjetujemo vam da podnesete zahtjev za obnovu postupka Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje.

Kao poljoprivrednik bivšem sam Mirovinskom fondu plaćao doprinose 11,5 godina, međutim minimalni period uplaćivanja doprinosa za ostvarivanje prava na mirovinu je 15 godina. Mogu li dobiti natrag svoje ranije uplaćene doprinose ili mirovinu na temelju 11,5 godina uplaćivanja doprinosa?

Doprinosе koje ste uplaćivali 11,5 godina ne možete dobiti natrag, niti na osnovu tih doprinosa možete steći pravo na mirovinu jer za ostvarivanje prava na mirovinu najkraći period uplaćivanja doprinosa je 15 godina, a najniža starosna dob je 65 godina za muškarce te 60 godina za žene.

Ipak postoji mogućnost da steknete pravo na mirovinu ako :

- ste podnijeli zahtjeve za konvalidaciju staža za razdoblje od 1991-1995. godine u roku između 10. travnja 1998. i 10. travnja 1999. te vam je staž priznat. U tom slučaju, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je tražio uplatu još jedne rate kako bi se ispunili minimalni uvjeti,
- ako niste podnijeli zahtjeve za konvalidaciju staža u navedenom razdoblju, imate mogućnost uplaćivati doprinose do ispunjenja uvjeta za priznavanje prava na starosnu mirovinu prema hrvatskim propisima o mirovinskom osiguranju, tj. do navršenja 15 godina mirovinskog staža.

Slika 10. Povratnik

Prije rata bio sam umirovljenik, a tijekom rata ostao sam u Kninu¹⁸ i nisam primao mirovinu. Imam li pravo na retroaktivnu isplatu za taj period?

Imate prvo na retroaktivnu isplatu mirovine samo za određeni vremenski period:

Ako ste zahtjev podnijeli **prije 1. siječnja 1999.**, imate pravo na **tri godine** retroaktivne isplate (računajući od podnošenja zahtjeva). Međutim, ako je vaš zahtjev podnesen **nakon 1. siječnja 1999.**, imat ćete pravo samo na retroaktivnu isplatu za prethodnih **12 mjeseci**.

Što se tiče retroaktivne isplate mirovina od 1991. do datuma podnošenja zahtjeva za nastavak isplate od strane Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, morate uzeti u obzir sljedeće: ako ste kao umirovljenik dobivali bilo kakvu isplatu

¹⁸ Ili bilo gdje unutar takozvane “Republike Srpske Krajine” (RSK)

od takozvanog “para fonda” takozvane “Republike Srpske Krajine” (RSK) smatrat će se da nemate pravo na retroaktivnu isplatu mirovina od strane Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje iz razloga što, prema hrvatskim propisima o mirovinskom osiguranju ne možete za isto razdoblje primati više mirovina.

Važno je istaknuti kako je Europski sud za ljudska prava u Strasbourgu odbio razmotriti zahtjev troje umirovljenih hrvatskih Srba čije je zahtjeve za retroaktivnu isplatu mirovina za period trajanja rata odbio Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje. U spomenutoj odluci Europskog suda za ljudska prava ključna je bila činjenica da iako je pravo na mirovinu obuhvaćeno Europskom konvencijom o ljudskim pravima, ovo pravo ne obuhvaća i pravo da se zahtijeva točno određeni iznos mirovine. To znači kako bi ova Odluka Europskog suda za ljudska prava mogla dovesti do negativnog rješenja mnogih sličnih zahtjeva koji su ostali neriješeni pred hrvatskim sudovima i Hrvatskim zavodom za mirovinsko osiguranje.

KONVALIDACIJA/MIROVINE

SAŽETAK

- Rok za konvalidaciju mirovina i radnog staža je istekao 10. travnja 1999. Ako niste podnijeli zahtjev u navedenom roku, trenutno nemate mogućnosti tražiti priznanje radnog staža.
- Možete dokazati vaš radni staž izjavama dvaju svjedoka ukoliko postoje i drugi pisani dokazi.
- Konvalidacija je dopuštena samo osobama sa stalnim prebivalištem u RH.
- Ako ste plaćali doprinose bivšem Mirovinskom fondu za manje od 15 godina, nećete moći dobiti natrag vaše doprinose niti možete ostvariti mirovinu na temelju uplaćenih doprinosa, međutim možete steći pravo na mirovinu (vidi gore).
- Ako vam tijekom rata mirovina nije bila isplaćena imate pravo na retroaktivnu isplatu za ograničen vremenski period (ako ispunjavate neke određene uvijete).
- Ako ste kao umirovljenik dobivali bilo kakvu isplatu od takozvanog para fonda vlasti Republike Srpske Krajine, nemate pravo na retroaktivnu isplatu od strane Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) za razdoblje od 1991. do datuma podnošenja zahtjeva za nastavak isplate od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

STATUSNA PRAVA/DRŽAVLJANSTVO

Prije 1991. živio sam u Republici Hrvatskoj, gdje sam imao prijavljeno prebivalište (stalno mjesto stanovanja), ali sa republičkim državljanstvom Bosne i Hercegovine/Srbije i Crne Gore. Koje radnje moram poduzeti radi stjecanja hrvatskog državljanstva odnosno da li se na mene primjenjuje Zakon o strancima, koji je donesen u srpnju 2003. godine?

Proglašenjem Republike Hrvatske samostalnom i neovisnom državom te stupanjem na snagu Zakona o kretanju i boravku stranaca 08. listopada 1991. sve osobe koje su na taj dan imale prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj a prema dotadašnjim propisima su se smatrali jugoslavenskim državljanima stekle su na temelju članka 79. stavka 1. istog Zakona status stranca na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj te su upisane u registar stranaca.

Samo stranci koji su stekli status stranca na stalnom boravku temeljem članka 79. stavak 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca mogu prema odredbama članka 115. Zakona o strancima do **30.lipnja 2005.** regulirati taj status pod povoljnijim uvjetima.

Misija OEES-a zajedno sa svojim međunarodnim partnerima zalaže se za produženje roka kod Vlade Republike Hrvatske. Izgledno je da će rok biti produžen do 30.lipnja 2006. Za posljednje informacije molimo vas, obratite se nekom od nadležnih ureda.

Važno

U slučaju da stranac propusti propisani rok, to ne znači da on više uopće ne može steći status stranca na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj. To samo znači da se prethodno opisani povoljni uvjeti više neće primjenjivati na tu osobu, već će se ta osoba tretirati kao imigrant koji po prvi put podnosi zahtjev za regulaciju statusa u Republici Hrvatskoj.

Prema Ministarstvu unutarnjih poslova osobe koje su imale stalno boravište u Hrvatskoj i koje su napustile Hrvatsku prije 8. listopada 1991. godine NISU

automatski po službenoj dužnosti brisane iz registra stanaca od strane Ministarstva unutarnjih poslova, te su tako također stekle status stranca na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj. Međutim, moguće je da je tim osobama status prestao sukladno članku 47. prethodno spomenutog Zakona tj. donošenjem rješenja o prestanku statusa stranca na stalnom boravku ukoliko nisu ispunile zakonsku obvezu prijavljivanja svoje odsutnosti iz države u periodu koji je duži od godine dana.

Važno

Savjetujemo Vam da posjetite osobno Policijsku upravu/postaju u kojoj ste nekad imali prijavljeno prebivalište, sa važećim identifikacijskom ispravom, kako bi provjerili jeste li još uvijek upisani u registar stranaca ili ste brisani, te zatražite Rješenje o tome, jer o tome ovisi daljnji tijek postupka obnove statusa. Ukoliko želite stalno boraviti u mjestu koje je različito od onog u kojem ste ranije imali prijavljeno prebivalište, možete u bilo kojoj policijskoj upravi/postaji podnijeti zahtjev za obnovu postupka ili izdavanje osobne iskaznice za stranca. Ipak, imajte na umu da u tom slučaju postupak regulacije statusa mogao vremenski duže trajati zbog tehničkih pitanja (odjava mjesta prijašnjeg prebivališta, dostava spisa itd.).

1. Podnositelji zahtjeva koji su nakon 8. listopada 1991. stekli status stranca na stalnom boravku a koji im nije prestao rješenjem o prestanku stalnog boravka moraju podnijeti samo dokaz o prijavljenom boravištu i dokaz o zdravstvenom osiguranju (za više informacija pogledajte iduću stranicu), međutim takve osobe ne moraju dokazivati postojanje prihoda za uzdržavanje i osigurani smještaj, što se, prema Zakonu, traži samo od podnositelja koji po prvi put podnose zahtjev. Ostale dokumente, kao što je izjava o razlozima napuštanja Hrvatske, dokaz o završenom školovanju, dokaz o prebivalištima podnositelja zahtjeva u periodu između 1991. godine i vremena podnošenja zahtjeva za regulaciju statusa, itd..nisu predviđeni Zakonom.

Molimo vas prijavite OEES-u bilo kakve probleme u ovom pogledu.

2. Podnositelji zahtjeva koji su na dan 8. listopada 1991. stekli status, ali im je status kasnije prestao rješenjem o prestanku stalnog boravka moraju ispuniti obrazac za obnavljanje postupka u skladu s Napatkom Ministarstva unutarnjih poslova iz travnja 2000. i podnijeti prateću dokumentaciju.

Slika 11. Organizirani smještaj Dumače

Koji su mi dokumenti potrebni za obnovu statusa stranca na stalnom boravku?

Na temelju Upute Ministarstva unutarnjih poslova od 17. studenog 2004. podnositelji zahtjeva za reguliranje statusa dužni su obavezno priložiti sljedeće dokumente:

- ovjerenu kopiju važeće putne isprave u koju se stavlja naljepnica kojom se potvrđuje status stalnog boravka u Republici Hrvatskoj),
- dokaz o zdravstvenom osiguranju (vidi dole objašnjenje),
- potvrdu o prijavi boravišta (vidi dole objašnjenje).

Međutim od strane se mogu tražiti i neki drugi dokumenti ako oni idu u korist strane a kao što su:

- izvod iz matične knjige rođenih,
- izvod iz matične knjige vjenčanih (ako je podnositelj zahtjeva u braku sa hrvatskim državljaninom),
- vlasnički list (ako podnositelj zahtjeva posjeduje imovinu u Republici Hrvatskoj),
- dokumenti izdani prije 08. listopada 1991. (osobne iskaznice, radne knjižice, svjedodžbe itd.).

Uvjet podnošenja dokaza o zdravstvenom osiguranju

Ukoliko u državi iz koje stranac dolazi nema osigurano zdravstveno osiguranje temeljem rada ili mirovine kao aktivni osiguranik potrebno je da podnositelj zahtjeva u trenutku podnošenja zahtjeva za reguliranje statusa stranca na stalnom

boravku dobije potvrdu o podnijetom zahtjevu u nadležnoj policijskoj upravi/postaji na temelju koje će biti uveden u evidenciju radi dobivanja POTVRDE o uvođenju stranca u evidenciju Hrvatskog Zavoda za Zdravstveno Osiguranje(HZZO). Po reguliranju statusa nadležna policijska uprava/postaja obavijestit će HZZO a nakon čega će stranac tek postati obveznik uplate zdravstvenog osiguranja u RH.

Ukoliko podnositelj zahtjeva ima osigurano zdravstveno osiguranje u državi iz koje se vraća tada sa na istog primjenjuje Ugovor o socijalnom osiguranju između RH i tih država te se kao dokaz o zdravstvenom osiguranju mogu predočiti dvojezične potvrde koje se izdaju na temelju navedenih Ugovora o socijalnom osiguranju (primjer: obrazac BH/RH 5, odnosno obrazac SCG/RH 109).

Ispunjavanje uvjeta prijave boravka u Republici Hrvatskoj

Zakon od svih podnositelja zahtjeva za reguliranje statusa traži prijavu boravka u Republici Hrvatskoj. To može predstavljati problem onima koji se nisu vratili zato što nemaju pristupa svojoj predratnoj kući (zauzeta/oštećena/uništena imovina, izgubljena stanarska prava). U takvim slučajevima, prije podnošenja zahtjeva za reguliranje statusa, osobe trebaju prijaviti boravak na adresi njihove imovine (čak i ako je ona zauzeta i/ili uništena). Moguće je prijaviti boravište kod rođaka i prijatelja na način da rođaci/prijatelji kod nadležne policijske uprave daju izjavu da su suglasni s prijavom boravišta na njihovoj adresi odnosno putem sklapanja ugovor o najmu.

Imajte na umu da adresa na kojoj prijavite boravište u Republici Hrvatskoj treba biti adresa na kojoj će policijska uprava/postaja koja rješava predmet moći s vama stupiti u kontakt tj. dostaviti poziv da im se javite u slučaju kad nedostaju neki podaci ili dokumenti.

Napomena: Podnositelji zahtjeva koji se nalaze u organiziranom smještaju u nekom objektu Uprave za prognanike, povratnike i izbjeglice mogu prijaviti kao adresu boravka adresu organiziranog smještaja do rješavanja stambenog pitanja odnosno dok ne budu stambeno zbrinuti.

Obnovio sam status stranca na stalnom boravku. Kako mogu steći hrvatsko državljanstvo?

Nakon što podnositelj zahtjeva dobije osobnu iskaznicu stranca na stalnom boravku može odmah podnijeti zahtjev za prijem u hrvatsko državljanstvo pod uvjetom da ispunjava ostale uvjete:

- 5 godina neprekinut prijavljen boravak na teritoriju Republike Hrvatske,
- navršениh 18 godina života,
- da mu/joj nije oduzeta poslovna sposobnost,
- da ima otpust iz stranog državljanstva ili da podnese dokaz da će otpust dobiti ako bude primljen/a u hrvatsko državljanstvo,
- da poznaje hrvatski jezik i latinično pismo,
- da se iz njegova/njezina ponašanja može zaključiti da poštuje pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj i da prihvaća hrvatsku kulturu.

Napomena: Za podnositelja zahtjeva kojem je obnovljen status stranca na stalnom boravku smatra se da taj status uključujući i prijavljeni boravak ima od 8. listopada 1991. te time ispunjava uvjete duljine boravka u trajanju od 5 godina za stjecanje hrvatskog državljanstva.

STATUSNA PRAVA / DRŽAVLJANSTVO

- Ako ste na dan 8. listopada 1991 imali prijavljeno prebivalište u RH stekli ste status stranca na stalnom boravku u RH te imate mogućnost regulirati taj status pod povoljnijim uvjetima do **30. lipnja 2005.** (poslije navedenog datuma tretirati ćete se kao da ste stranac koji po prvi put podnosi zahtjev za dobivanje statusa stranca na stalnom boravku).
- Podnositelji zahtjeva koji su 8. listopada 1991. stekli status stranca na stalnom boravku moraju samo podnijeti dokaz o prijavljenom boravištu i dokaz o zdravstvenom osiguranju.
- Podnositelji zahtjeva koji su 8. listopada 1991. stekli status stranca na stalnom boravku, ali im je status kasnije prestao rješenjem o prestanku statusa za reguliranje statusa trebaju podnijeti zahtjev za obnavljanje postupka.
- Nakon što podnositelj zahtjeva za obnovu statusa stranca na stalnom boravku regulira status i dobije osobnu iskaznicu može odmah podnijeti zahtjev za prijem u hrvatsko državljanstvo ukoliko ispunjava ostale zakonske uvjete.

ORGANIZIRANI POVRATAK U HRVATSKU

Trenutno živim u Srbiji i Crnoj Gori. Želio bih se vratiti u Hrvatsku. Kakav je postupak?

U Hrvatsku se možete vratiti vlastitim sredstvima (dragovoljni povratak) ili uz pomoć Visokog povjerenstva Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR-a) (organizirani povratak). **Organizirani povratak** znači **besplatan prijevoz ljudi i njihove prtljage autobusom «od vrata do vrata»**, iz Srbije u Hrvatsku, u konvoju.

Kako bi se vratili u Hrvatsku preko UNHCR-a (i njihovog provedbenog partnera Danish Refugee Council – DRC), potencijalni povratnici trebali bi, prije svega, imati želju vratiti se i živjeti u svojim domovima u Hrvatskoj. Uz originalni izbjeglički karton ili službenu potvrdu o ukinuću izbjegličkog statusa koju je izdao Komesarijat za izbjeglice Republike Srbije i Crne Gore i bez prethodno potvrđenog statusa povratnika u Hrvatsku, također je potrebno:

- odobrenje za organizirani povratak u domovinu od hrvatskih vlasti nakon podnesenog zahtjeva za dragovoljni povratak UNHCR-u u SCG,
- ili*
- jednosmjerna putna isprava «Putni list» izdana od hrvatskog konzulata u SCG,
- ili*
- važeću hrvatska ili SCG putovnica za članove obitelji podnositelja zahtjeva za povratak koji nisu registrirani kao izbjeglice.

Medicinska pomoć

Prije puta u Hrvatsku, sve povratnici će biti pregledani od liječnika koji će također pratiti i nadgledati konvoj do odredišta u Hrvatskoj. Kronično i teško bolesne stranke primati će pomoć u najpotrebnijim lijekovima tijekom prva tri mjeseca nakon povratka u domovinu. Ovo je privremena pomoć koja se pruža

dok se povratnici ne uključe u sustav zdravstvene zaštite u mjestu povratka, tj. dok ne dobiju tzv. «zeleni karton».

Organizirani povratak isto pruža mogućnost da se teško bolesne osobe prevezu u kolima hitne pomoći ako nisu u stanju putovati autobusom. Ovakve izbjeglice se trebaju unaprijed javiti UNHCR-u tako da liječnik može utvrditi zdravstveno stanje prije povratka.

Mogu li ponijeti sa sobom sve svoje stvari i traktor ako se vraćam putem organiziranog povratka u Hrvatsku?

Vaš namještaj i tehničku opremu, ili traktor s pripadajućim priključcima, također se može prevesti besplatno ali **ne u istom konvoju**. U ovom slučaju, samo jedna osoba može pratiti takav konvoj. Osobe koje žele ponijeti sve svoje stvari i tehničku opremu sa sobom moraju ispuniti sljedeće uvjete:

- imati hrvatsku putovnicu i osobnu iskaznicu;
- imati domovnicu;
- imati potvrdu o ukinuću izbjegličkog statusa u SCG;
- predložiti popis stvari koje želite prevesti;
- za povratak traktora i priključaka potrebna je određena potvrda o vlasništvu za strojeve koji trebaju biti registrirani (npr. isprava koju je izdalo Ministarstvo unutarnjih poslova – MUP, potvrda posljednje registracije ili odgovarajuće odobrenje suda).

Mogu li dobiti ikakvu ekonomsku pomoć ako se vratim putem organiziranog povratka?

Organiziranim povratkom u domovinu pokušava se također olakšati društvena i ekonomska reintegracija povratnika u njihove zajednice u Hrvatskoj te se može dobiti nekoliko oblika ekonomske pomoći od DRC-a:

- paketi s robom koja je potrebna po povratku,
- ekonomska potpora ugroženim obiteljima,
- dodjela financijskih sredstava za poslovne aktivnosti,
- posredovanje u ime ostalih agencija koje nude ekonomsku pomoć (mikro krediti, financijska sredstva, itd.).

Gdje u SCG mogu dobiti dodatne informacije vezane za organizirani povratak ili za transport svojeg traktora i namještaja?

UNHCR BEOGRAD

Krunska 58
11000 Beograd
Tel: 011 308 2100
Fax: 011 344 2947

UNHCR KRALJEVO

Cara Dušana 38/3
36000 Kraljevo
Tel: 036 312 543
Fax: 036 313 231

UNHCR PODGORICA

Nikca od Rovina 51
81000 Podgorica
Tel: 081 238 066
Fax: 081 238 068

DRC BEOGRAD

Balkanska 48 /12a
11000 Beograd
Tel: 011 361 00 97, 011 361 08 74
Fax: 011 361 43 64

DRC NOVI SAD

Ise Bajića 8
21000 Novi Sad
Tel: 021 4723 468

DRC KRALJEVO

Obilićeva 34
36000 Kraljevo
Tel: 036 339 500

SDF BEOGRAD

Kneza Miloša 19/I
11000 Beograd
Tel: 011 3231 969
Tel/Fax: 011 3236 821

PRAXIS BEOGRAD

Alekse Nenadovića 7/III
11000 Beograd
Tel: 011 2450 998
Fax: 011 3444 483

Slika 12. Organizirani povratak (fotografirao: Jeroen Swolfs)

Postoji li program organiziranog povratka iz Bosne i Hercegovine u Hrvatsku ili iz Hrvatske u Bosnu i Hercegovinu?

Organizirani program povratka preko UNHCR-a/IOM-a iz Bosne, odnosno u Bosnu prekinut je zbog prestanka ove aktivnosti IOM-a od 21. ožujka 2005.

U vrijeme pisanja ovog vodiča UNHCR Hrvatska i UNHCR BiH ispituju mogućnosti nastavka ovog programa.

Za daljnje informacije možete kontaktirati bilo koji od slijedećih ureda UNHCR-a:

UNHCR SARAJEVO

Fra Andela Zvizdovića, 1
71000 Sarajevo
Tel: 033 666 160
Fax: 033 470 171

UNHCR BANJA LUKA

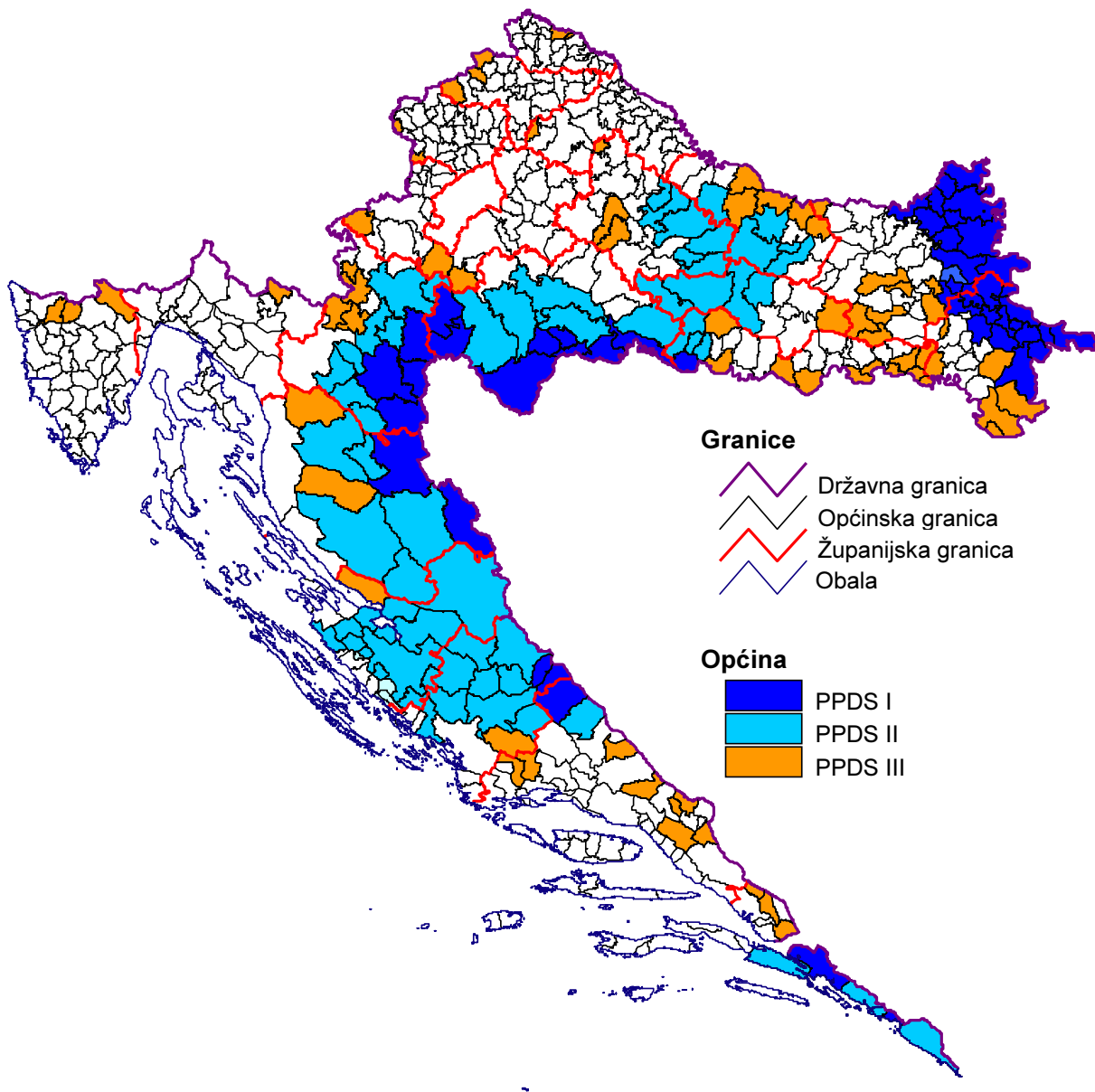
Miše Stupara, 32
78000 Banja Luka
Tel: 051 322 780
Fax: 051 322 750

Izbjeglice koje bi željele dobiti više informacija o organiziranom povratku iz Hrvatske u Bosnu i Hercegovinu mogu kontaktirati UNHCR ured u Hrvatskoj:

UNHCR ZAGREB

Republike Austrije, 25
10000 Zagreb
Tel: 01 3713 555
Fax: 01 3713 591

PODRUČJA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI¹⁹

Slika 13. Karta područja od posebne državne skrbi

¹⁹ Prema Zakonu o područjima od posebne državne skrbi ("Narodne novine", br. 26/03 – pročišćeni tekst) – članak 4. i članak 5

U članku 4. navode se područja posebne državne skrbi prve i druge skupine – općine, gradovi i naselja koja su bila okupirana, i to:

Prvoj skupini pripadaju u cijelosti područja gradova i općina:

Antunovac, Beli Manastir, Bilje, Bogdanovci, Borovo, Cetingrad, Civiljane, Čeminac, Darda, Donji Kukuruzari, Donji Lapac, Draž, Dubrovačko primorje, Dragalić, Dvor, Erdut, Ernestinovo, Gvozd, Hrvatska Dubica, Hrvatska Kostajnica, Ilok, Jagodnjak, Jasenovac, Kijevo, Kneževi Vinogradi, Lovas, Majur, Markušica, Negoslavci, Nijemci, Nuštar, Petlovac, Plitvička Jezera, Popovac, Rakovica, Slunj, Stara Gradiška, Stari Jankovci, Šodolovci, Tompojevci, Topusko, Tordinci, Tovarnik, Trpinja, Vojnić, Vrljika, Vukovar, Župa dubrovačka.

Prvoj skupini pripadaju i naselja u gradovima:

Osijek – naselja: Klisa, Nemetin, Sarvaš, Tenja.

Vinkovci – naselje: Mirkovci.

U članku 5. navode se područja posebne državne skrbi druge skupine, općine, gradovi i naselja koja su bila okupirana, i to:

Drugoj skupini pripadaju u cijelosti područja gradova i općina:

Barilović, Benkovac, Biskupija, Brestovac, Čačinci, Drniš, Đulovac, Ervenik, Glina, Gornji Bogićevci, Gospić, Gračac, Grubišno Polje, Hrvace, Jasenice, Josipdol, Kistanje, Knin, Konavle, Krnjak, Lasinja, Lipik, Lišane Ostrovičke, Lovinac, Mikleuš, Novigrad, Novska, Obrovac, Okučani, Otočac, Pakrac, Petrinja, Plaški, Polača, Poličnik, Posedarje, Promina, Ružić, Saborsko, Sirač, Skradin, Stankovci, Ston, Sunja, Škabrnja, Tounj, Udbina, Velika, Velika Pisanica, Veliki Grđevac, Voćin, Vrhovine i Zemunik Donji.

Drugoj skupini pripadaju naselja u gradovima:

Daruvar – naselja: Markovac, Vrbovac,

Dubrovnik – naselja: Bosanka, Brsećine, Dubravica, Donje Obuljeno, Čajkovića, Čajkovići, Gornje Obuljeno, Gromača, Kliševo, Knežica Komolac, Ljubač, Mokošica, Mravinjac, Mrčevo, Nova Mokošica, Orašac, Osojnik, Petrovo Selo, Prijevoj, Pobrežje, Rožat, Šumet, Trsteno, Zaton,

Karlovac – naselja: Banska Selnica, Banski Moravci, Blatnica Pokupska, Brezova Glava, Brežani, Brođani, Cerovac Vukmanički, Donja Trebinja, Donji

Sjeniĉak, Gornja Trebinja, Gornji Sjeniĉak, Ivanković Sela, Ivošević Selo, Kablar, Kamensko, Karlovac - dijelovi Gornje Mekušje, Sajevac i Turanj, Klipino Brdo, Kljaić Brdo, Knez Gorica, Lipje, Manjerovići, Okić, Popović Brdo, Ribari, Skakavac, Slunjska Selnica, Slunjski Moravci, Tušilović, Udbinja, Utinja, Vukmanić,

Sisak – naselja: Blinjski Kut, Klobuĉak, Letovanci, Madžari, Staro Selo,

Slatina – naselja: Golenić, Ivanbrijeg, Lukavac,

Virovitica – naselje: Jasenaš,

Vodice – naselja: Čista Mala, Čista Velika, Grabovci,

Zadar – naselja: Babindub, Crno.

Napomena: Za primjenu odredbi Zakona o stambenom zbrinjavanju na područjima posebne državne skrbi nije od znaĉaja kojoj skupini područja posebne državno skrbi pripada određena općina, grad ili naselje.

Slika 14. Selo Cetina

POPIS REGIONALNIH UREDA ZA PROGNANIKE, POVRATNIKE I IZBJEGLICE (RUPPI)

- RUPPI VUKOVAR**
Kardinala A. Štepinca 45
032/442-121
032/441-633

RUPPI OSIJEK
Europska Avenija 10
031/211-665
031/211-977
- RUPPI PETRINJA**
Trg narodnih učitelja 4
044/813-606

RUPPI GLINA
Trg bana J. Jelačića 2
044/882-203

RUPPI SISAK
Trg bana J. Jelačića 6
044/523-463
044/524-633
- RUPPI ZAGREB**
Zaharova 7
01/6055-192
01/6055214

RUPPI RIJEKA
Finderleove stube 4
051/330-192
051/330-575

RUPPI VARAŽDIN
V. Vodnika 6 (P.P 96)
042/233-402
042/233-402

RUPPI PULA
Gabrijele Emo 1
052/543-500
051/543-697
- RUPPI KNIN**
Prolaz bana P. Zrinskog 4
022/662-050
022/664-675

RUPPI ZADAR
Obala kneza Branimira 4/e
023/315-770
023/315-270

RUPPI OBROVAC
Dmitra Zvonimira bb
023/689-036
023/689-036

RUPPI GRAČAC
Park sv. Jurja 1
023/773-333
023/773-333

RUPPI SPLIT
Vukovarska 13
021/360-352
021/360-353

RUPPI DUBROVNIK
Dr. Ante Starčevića 41
020/427-355
020/416-602

RUPPI BENKOVAC

Ante Starčevića 4e
023/682-222
023/682-222

RUPPI MAKARSKA

Dr. Jakova Dudana 3
021/611-860
021/611-860

5.

RUPPI GOSPIĆ

Kralja P. Krešimira 32
053/574-190
053/574-191

RUPPI SLUNJ

Školska 3
047/801-414
047/777-789

RUPPI KARLOVAC

Senjska 29
047/612-753
047/612-752

RUPPI PLAŠKI

Vladimira Nazora 2
047/573-262
047/573-262

RUPPI VOJNIĆ

Trg S. Radića 1
047/883-443
047/811-880

RUPPI KORENICA

Trg Sv. Jurja 5
053/776-488
053/776-488

RUPPI KRNJAK

Krnjak 5
047/727-066
047/727-066

6.

RUPPI PAKRAC

Trg J. Bana Jelačića 6
034/412-083
034/412-083

RUPPI BJELOVAR

Frana Supila 8
043/241-941
043/220-942

RUPPI POŽEGA

Josipa Runjanina 1 a
034/312-098
034/312-099

RUPPI SLAV. BROD

Trg pobjede 4/3
035/443-360
035/400-841

Uprava za prognanike, povratnike i izbjeglice (UPPI)

Radnička cesta 22/I, Zagreb

Tel: 00385 1 618 4820, Fax: 000385 1 618 4708, 618 4827

POPIS UREDA OESS-A

OSCE ZAGREB

Florijana Andrašeca 14
10 000 ZAGREB
Tel: +385 (1) 309-6620
Fax: +385 (1) 309-6621

OSCE VUKOVAR

Ive Tijardovića 60
32 000 VUKOVAR
Tel: +385 (32) 428 452
Fax: +385 (32) 428 466

OSCE OSIJEK

Šetalište Kardinala F.Šepera 3
31 000 OSIJEK
Tel: +385 (31) 212 822
Fax: +385 (31) 212 766

OSCE SISAK

Galdovačka 4
44 000 SISAK
Tel: +385 (44) 741 567
Fax: +385 (44) 741 580

OSCE PAKRAC

Trg 76 Bataljuna 4
34 550 PAKRAC
Tel: +385 (34) 412 916-7
Fax: +385 (34) 411 656

OSCE KARLOVAC

Gajeva 2
47 000 KARLOVAC
Tel: +385 (47) 422-230, 612-980,-3
Fax: +385 (47) 422-246

OSCE GOSPIĆ

Kaniška 27
53 000 GOSPIĆ
Tel: +385 (53) 756 257
Fax: +385 (53) 756 260

OSCE ZADAR

Put Murvice 14-16
23 000 ZADAR
Tel: +385 (23) 250 556
Fax: +385 (23) 250 323

OSCE KNIN

13 Gojka Šuška
22 300 KNIN
Tel: +385 (22) 660 122
Fax: +385 (22) 662 922

OSCE SPLIT

Kralja Zvonimira 14/7
21 000 SPLIT
Tel: +385 (21) 483 200
Fax: +385 (21) 483 222

Misija OESS-a ima urede koji rade sa skraćenim radnim vremenom i u drugim mjestima u Hrvatskoj. Radi više informacija o točnom radnom vremenu molimo obratite se najbližem uredu OESS-a kako je navedeno.

OSCE Baranja

Kralja Tomislava 39
31 300 BELI MANASTIR
Open on Tuesday 9-12
Contact OSCE Osijek

OSCE Hrvatska Kostajnica

Školska 8
44 300 HRV. KOSTAJNICA
Open part-time
Contact OSCE Sisak

OSCE Glina

Žrtava domovinskoga rata 67

44 400 GLINA

Open on Wednesday 9-12

Contact OSCE Sisak

OSCE Benkovac

Ivana Meštrovića 17

23 420 BENKOVAC

Open part-time

Contact OSCE Zadar

OSCE Gračac

Mile Budaka 37

23 440 GRAČAC

Open part-time

Contact OSCE Zadar

POPIS UREDA UNHCR-A

UNHCR Zagreb

Republike Austrije 25,
10 000 Zagreb
hrvza@unhcr.ch
Tel: +385-1 3713 555
Fax: +385-1 3713 442

UNHCR Knin

Ulica dr. Franje Tuđmana 2
22 300 Knin
hrvkn@unhcr.ch
Tel: +385-22 664 747
Fax: +385-22 663 942

UNHCR Sisak

S. i. A. Radica 50
44 000 Sisak
hrvsi@unhcr.ch
Tel: +385-44 521 398
Fax: +385-44 524 825

UNHCR BEOGRAD

Krunska 58
11000 Beograd
Tel: 011 308 2100
Fax: 011 344 2947

UNHCR PODGORICA

Nikca od Rovina 51
81000 Podgorica
Tel: 081 238 066
Fax: 081 238 068

UNHCR KRALJEVO

Cara Dušana 38/3
36000 Kraljevo
Tel: 036 312 543
Fax: 036 313 231

POPIS UREDA NEVLADINIH ORGANIZACIJA KOJE PRUŽAJU PRAVNU POMOĆ POVRATNICIMA

Altruist

Velebitska 28, 21000 Split
021/344-099, 344-105, 344-109

Centar za ljudska prava

Kralja Držislava 6, 10000 Zagreb
01/46 36 548, 01/4653 010

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava

Županijska 7, 31000 Osijek
031 206-886, 031/206 889, 031/214 581

Centar za mir, pravne savjete i psiho-socijalnu pomoć

A. Tomaševića 32, 32000 Vukovar
032/413 319

DOS Benkovac

Kralja Dmitra Zvonimira 45,
23420 Benkovac
023/682 070

DOS Split

Šetalište Bačvice 10, 21000 Split
021/488 951, 021/488 944

DOS Gračac

Kralja Tomislava 3, 23 440 Gračac
023/773 580

DOS Knin

4. Gardijske brigade 11, 22300 Knin
022/660 962

DOS Zadar

Bedemi zadarskih pobuna 2
23000 Zadar
023/250 296

DOS Obrovac

Mažuranićeva bb, 23450 Obrovac
023/689 786

DOS Donji Lapac

Suzana Matića 10, 53250 D. Lapac
053/765 112

DOS Donji Srb

Splitska 1, 23445 Donji Srb
023/789 113

HHO Hrvatski Helsinški Odbor za ljudska prava

Bauerova 4, 10000 Zagreb
01/4812-322, 01/4812-324

HHO Dubrovnik

Fakultet za turizam, Lopatska obala 7
20000 Dubrovnik
091/4812 323

HHO Karlovac

Senjska 54, 47000 Karlovac
047/600 922, 047/600 923

HHO Knin

Gojka šuška 12, 22300 Knin
022/660 622, 022/4812 322

HHO Osijek

Trg A. Starčevića 1, 31000 Osijek
031/212 265, 091/4812 326

HHO Split

Put Dermunta 24, 21000 Split
021/885 248, 091/4812 325

HHO Slavoniju

Trg A. Starčevića 1, 31000 Osijek
031/212 265, 091/4812 326

Hoću kući

Poljička 11, 22300 Knin
022/661 859

**HOMO- Udruga za zaštitu
ljudskih prava****I građanskih sloboda**

Martinuzzijska 23, 52 000 Pula
052/505 976

Hrvatski pravni centar

Svačićev trg 12, 10 000 Zagreb
01/4873 965

IPC - Informativno Pravni Centar

Starčevićeva 63, 35 000 Slavonski
Brod
035/449 715, 035/448 533

Povratak kući

Republike Austrije 19, Zagreb
01/3758-425

**Koalicija za promociju i zaštitu
ljudskih prava**

Gornjodravaska obala 81, 31000 Osijek
031/284 320, 031/284 321

Odbor za ljudska prava Karlovac

Banjavičićeva 7, 47000 Karlovac
047/600-634, 047/616 365

Projekt građanskih prava

Fra Antuna Tomaševića 32, 32000
Vukovar
032/413 163

SDF Zagreb

Gundulićeva 55, 10 000 Zagreb
01/4921 862

SDF Dvor

Trg Josipa bana Jelačića 8, 44 440 Dvor
044/871 145

SDF Okučani

120 Brigade HV 19, 35 430 Okučani
035/371 591

SDF Pakrac

Osječka 8, 34 500 Pakrac
034/412 825

SDF Vojnić

Andrije Hegranga 9, 44420 Vojnić
047/883 059

SDF Gvozd

Trg Franje Tuđmana 1, 44 410 Gvozd
044/881 250

SDF Plaški

143 Domobranske pukovnije, 47304 Plaški
047/573 138

SDF Benkovac

A. Stepinca 9, 23 420 Benkovac
023/681 509

SDF Knin

Franje Tuđmana 4, 22 300 Knin
022/664 870

SDF Kistanje

Franje Tuđman 112, 22 405 Kistanje
022/763 160

SDF Petrinja

Gajeva 40A, 44 250 Petrinja
044/815 563

SDF Glina

Hrvatska ulica 18, 44 400 Glina
044/882 942

SDF Korenica

Pere Snjarica 27, 53 230 Korenica
053/776 810

Udruga Mi

Sinjska 7, 21 000 Split
021/329 130

Ured pučkog pravobranitelja

Opatička 4, 10 000 Zagreb
01/4851 855

ZUNH

Gojka šuška 5, 23 100 Knin
022/661 950, 022/661 934

Zvonimir

Tuđmanova 11, 22 300 Knin
022/662 559, 022/664 908

RJEČNIK SKRAĆENICA

APN	Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama osnovana od strane Vlade Republike Hrvatske
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
MMTPR	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (Ministarstvo)
PP 11	Zapisnik o uvođenju vlasnika u posjed imovine
PPDS	Područja od posebne državne skrbi
RH	Republika Hrvatska
RUPPI	Regionalni ured za prognanike, povratnike i izbjeglice
UPPI	Uprava za prognanike, povratnike i izbjeglice (Uprava)
ZPPDS	Zakon o području od posebne državne skrbi

ZAHTJEVI ZA STAMBENO ZBRINJAVANJE

Na kraju ovog Vodiča nalaze se dva obrasca koje možete upotrijebiti ukoliko želite podnijeti zahtjev za stambeno zbrinjavanje, bilo unutar ili izvan područja posebne državne skrbi. Ako podnosite zahtjev za stambeno zbrinjavanje izvan područja posebne državne skrbi, imajte na umu da ga morate ispuniti i predati/poslati prije 30. lipnja 2005. Detaljnije informacije o stambenom zbrinjavanju možete pronaći na stranicama 7 - 17.

Ova brošura pripravljena je u suradnji s Vladom Republike Hrvatske u okviru Javne kampanje o širenju svijesti s ciljem promicanja održivog povratka i reintegracije.